

SÁMEDIGGI

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

+ 47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Arkivsaksnr. 25/3806

<u>Sak</u>	<u>Utvalg</u>	<u>Dato</u>
007/25	Plan og finanskomiteen	20.05.2025-23.05.2025
015/25	Dievasčoahkkinjodihangoddi/Plenumsledelsen	23.04.2025-24.04.2025
036/25	Sametingets plenum	03.06.2025-06.06.2025

Vedlegg

14.05.2024 av NYSTAD-UTVALGETS RAPPORT

Etiske retningslinjer for sametingets politikere endret 06.03.19

Vedlegg Kjøreregler for arbeidet i Sametingets fagkomiteer og Retningslinjer for Sametingets fagkomiteer (003)

Endringer i Sametingets forretningsorden- Sammenstilling

Saksfremlegg

1. Nystad-utvalgets forslag a. Nystadutvalgets forslag oppsummert

Sametingets plenum behandler og vedtar revisjoner av Sametingets forretningsorden og grunnregler. En større revisjon av Sametingets retningslinjer for det politiske nivået er ikke gjort siden endringene som ble gjort av plenum i 2010, og hvor blant annet Sametingsrådets medlemmer ble trukket ut fra plenum blant annet for å sikre et tydeligere skille mellom Sametingets utøvende organ- Sametingsrådet- og Sametingets øverste vedtaksorgan- Sametingets plenum.

Sametinget vurderer regelmessig om Sametingets retningslinjer og reglementer for det politiske nivået bidrar til at sametingets folkevalgte kan ivareta sin ombudsplikt på en god og tilfredsstillende måte og om det er sider ved organiseringen av det politiske arbeidet eller de interne regelverkene, som må endres for å legge bedre til rette for dette arbeidet.

Sametingets plenum nedsatte i sak 54/21 et eget utvalg for å gjennomgå og foreslå revideringer av i alt fem reglementer/retningslinjer for det politiske nivået på Sametinget. Oppdraget besto også av å foreslå endringer i komitéstruktur. I vedtaket het det at endringene skulle baseres på erfaringer som innhentes.

«Sametinget oppretter et utvalg bestående av 5 medlemmer valgt blant Sametingets representanter. Dette utvalget gis følgende mandat: Utvalget skal foreslå endringer i Sametingets forretningsorden, Reglement for Sametingets politiske nivå, Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, kjørereglene for fagkomitéene og Sametingets grunnregler. I sitt arbeid skal utvalget kartlegge og vurdere erfaringer fra dagens arbeidsorden. Utvalget bes spesielt revidere dagens komitéstruktur. Dagens komitéstruktur er inndelt etter saksfelt og utvalget gis mandat til å vurdere om denne inndelingen er hensiktsmessig. Utvalget skal være ferdig med arbeidet innen utgangen av 2023. Anbefalingen vil danne grunnlag for en plenumssak fremmet av plenumsledelsen før utgangen av 2024.»

Sametingets arbeidsordenutvalg (Nystad-utvalget) ferdigstilte sin rapport i 2024. I bestillingen fra plenum het det at utvalget skulle være ferdig med sitt arbeid i 2023, men på grunn av oppgavens omfang, nødvendigheten av å definere bestillingen internt og sen igangsetting, så ble utvalget noe forsinket. Nystad-utvalget har hatt i oppdrag å gjennomføre en helhetlig vurdering av hvordan Sametinget er organisert, for å finne best mulig arbeidsform for parlamentet, slik at det kan fungere optimalt, som samenes representative organ. Plenumsvedtaket i sak 54/21 gir ingen føringer for hvilke typer endringer plenum anser for formålstjenlige, og redegjør i liten grad for bakgrunnen for behovet for en større utredning om eventuelle endringer i Sametingets interne regelverk for det politiske nivået. Sametingets plenum ønsker at utvalget skal foreslå endringer, som kan bidra til økt politisk deltakelse og kapasitet for representantene (herunder å styrke komitéarbeidet, legge til rette for at representantene kan delta på ulike samfunnsarenaer, der politikk utformes) og øke samhandling med andre politiske organ og det samiske samfunnet generelt, for å få innspill til politikkutforming.

Sametingets arbeidsordenutvalg (Nystad-utvalget) ledet av nestleder for Sametingets plenumsledelse, Tor Gunnar Nystad, har innhentet informasjon og analysert dokumenter og vedtak, og vurdert og kartlagt utfordringer med dagens interne regelverk for Sametingets politiske virksomhet.

Utvalget hatt i alt 10 møter og en studiereise til Færøyene i januar 2024, i tillegg til to oppstartsmøter. Regnskapstall viser at det i perioden 2022-2024 er brukt til sammen kroner 1 053 345 på arbeidet, inkludert administrativ bistand/ekstern utvalgssekretær. Utvalget har gjennomført sitt oppdrag ved hjelp av dokumentgjennomgang, en elektronisk spørreundersøkelse, intervjuer med i alt syv utvalg, nemnder og råd, og egne analyser og økonomiske beregninger. Forslag, som faller utenfor utvalgets mandat og Sametingets myndighetsområde, er ikke tatt med utvalgets anbefalinger, men likevel referert kort i rapporten for å gi innsikt i områder, der representantene mener det er behov for endringer.

Nystad-utvalget beskriver selv at formålet med utredningen har vært å foreslå endringer i Sametingets arbeidsorden, som skal utvikle Sametinget som politiske organ og bedre grunnforutsetningene for at Sametingets representanter kan utføre sin ombudsrolle som folkevalgte. I tillegg foreslår utvalget endringer basert på erfaringsbaserte mangler i Sametingets reglementer og retningslinjer for det politiske nivået.

Utvalgets forslag dreier seg i hovedsak om følgende:

- Retting av mangler i reglementer og retningslinjer
- Klargjøring av kutymen og skriftliggjøring av disse i reglementer og retningslinjer

- En kompensasjonsordning for forbedret mulighet for kunnskapsinnhenting for de folkevalgte
- Ny formell saksdeling mellom fagkomitéene, som bedre samsvarer med det praktiske behovet og den reelle saksfordelingen. Til sistnevnte hører også etablering av retningslinjer, som erstatning for kjøreregler.

Utvalget har bestått av fem medlemmer valgt blant Sametingets representanter, jf. vedtak i sak 64/21 datert 10.12.2021:

- Tor Gunnar Nystad (leder)
- Tom Sottinen
- Piera Heaika Muotka
- Vibeke Larsen
- Elisabeth Erke

1. Nystad-rapportens tolkning og klargjøring av mandatet

De viktigste retningslinjene og reglementene for det politiske nivået på Sametinget, som Sametinget selv kan endre, er følgende:

- Sametingets grunnregler, som angir overordnede prinsipper for den politiske virksomheten.
- Sametingets forretningsorden, som omhandler intern saksflyt og organisering av det politiske arbeidet.
- Kjørereglene for fagkomitéene, som dreier seg om saksflyt og organisering av komitéarbeid.
- Reglement for Sametingets politiske nivå, som bestemmer godtgjørelser og honorarer.
- Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, som angir regler for anvendelse og rapportering av gruppetilskudd.

Bestillingen fra Sametingets plenum i sak 54/21 er tolket av utvalget å være tredelt:

- Kartlegge og vurdere erfaringer med dagens arbeidsorden
- Foreslå endringer i Sametinget retningslinjer/regelverk
- Foreta revideringer i komitéstruktur.

Det er det overnevnte som er utvalgets mandat, men utvalget har også latt seg informere av andre vedtak og merknader fra Sametingets plenum og komitéer. I Nystad-utvalgets rapport s.9 flg har utvalget gått i detalj når det gjelder mer konkret hva den tredelte bestillingen fra Sametingets plenum gir utvalget mandat til. Her henviser utvalget til merknad i sak 33/21 om å foreslå en endring i Sametingets arbeidsform, vedtaket i sak 21/21 som slår fast at saksmengden vokser og at det derfor er behov for en ekstra plenumsuke, med en tilhørende komitéuke, samt komitévedtaket i sak 11/21 som sier at komitéene behøver å få styrket sin økonomi.

I stikkordsform konkluderer utvalget med at det samlede oppdraget (i alle vedtak og merknader) fortolkes slik av utvalget:

- 1) Innhente og vurdere erfaringer med retningslinjer/regelverk, som omhandler organisering og gjennomføring av det interne, politiske arbeidet
- 2) foreslå endringer i de fem nevnte retningslinjene/regelverkene
- 3) foreslå endringer for saksflyt og organisering av gruppearbeid og komitéarbeid
- 4) utrede og beregne kostnader for økt politisk arbeid i de ulike gruppene/partiene
- 5) utrede og beregne kostnader for flere komité- og plenumssamlinger enn nå, og
- 6) undersøke om det er satt av nok tid og ressurser til at Sametingets folkevalgte politikere kan utføre som ombudsplikt/-rolle på en tilfredsstillende måte

1. Nystadutvalgets forslag oppsummert

Nystad utvalget foreslår en rekke endringer i regelverket for Sametingets politiske nivå. Forslagene er utformet på bakgrunn av blant annet utvalgets forståelse av bestillingen fra Sametingets plenum, intervjuer av 7 utvalg, spørreundersøkelse sendt ut til enkeltrepresentanter, dokumentinnhenting og studiereise.

Nystad-utvalgets forslag oppsummert:

Sametingets grunnregler: Sametingets grunnregler foreslås ikke endret.

Retningslinjer for midler fra Sametinget til de politiske gruppene: Disse er endret den 11.01.2024

av plenumsledelsen. Nystad-utvalget foreslår derfor ingen endringer til disse, utover at siste setning i § 7 fjernes («Det samme gjelder dersom revisor påpeker vesentlige feil og mangler ved rapporteringen»). De nye retningslinjene innebærer at det ikke lenger er behov for revisor, hvilket gir en årlig besparelse på ca. kr. 50 000.

Sametingets forretningsorden: Forretningsorden foreslås endret slik redegjort for under “Forslag 1” i Nystad-utvalges rapport s. 29 flg.

Reglement for Sametingets politiske nivå: Reglement for Sametingets politiske nivå foreslås endret.

«**Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene**»: «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» utgår og erstattes med retningslinjer for Sametingets fagkomitéer, for blant annet å tydeliggjøre komitélederrollen og saksflyten. «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer» har også en egen mal for komitéinnstilling.

Forslag om en søknadsbasert frikjøpsordning: Utvalget går inn for en søknadsbasert frikjøpsordning etter modell fra Færøyene, der det settes av en årlig sum per representant. Utvalget foreslår at komitéene ikke lenger skal sende enkeltrepresentanter på kurs og seminarer. Midler kan ikke spares opp til kommende år.

Forslaget innebærer at plenumsledelsen får ansvar for utarbeidelse av reglement for frikjøpsordningen og avklarer ordningen ift. skattemyndighetene.

Honorering av komiténestledere: Utvalget er delt i innstillingen mht om også komitéenes nestleder skal honoreres.

1. Nystad-utvalgets forslag til endringer i Sametingets forretningsorden

Det vises til Nystad-utvalgets rapport s. 29 flg. for nærmere redegjørelse for forslagene om endringer i Sametingets forretningsorden. Utvalget har ikke foreslått omfattende endringer i Sametingets forretningsorden, kun noen justeringer og oppdateringer av ordlyd.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 3, Antall møter:

§ 3 i forretningsorden lyder:

“Sametinget holder minst 3 plenumsmøter i løpet av kalenderåret.”

Utvalgets flertall ønsker å beholde § 3 slik den er, mens et mindretall ønsker å utvide ordlyden til “minst 4 uker”. Utvalgets mindretall ser en økende saksmengde for Sametinget, og at Sametinget har fått flere lovpålagte oppgaver som skal behandles årlig slik som årsmelding/årsrapport, revidert budsjett og budsjett. Sametinget må hvert år, som et minimum, avholde det antallet møter som kreves for å behandle disse sakene. Mindretallet mener det er formålstjenlig å fastslå det som er blitt etablert praksis på Sametinget, at Sametinget avholder minst 4 plenumsmøter årlig.

Utvalgets vurdering av Sametingets forretningsorden § 5 Permisjoner og fritak fra verv:

§ 5 lyder slik: Permisjoner og fritak fra verv:

Permisjoner til det enkelte møtet refereres i plenum.

Søknader om permisjon av lengre varighet og fritak fra verv i Sametinget avgjøres av plenum etter innstilling fra plenumsledelsen.

Vervet som sametingsrepresentant er et ombud som en plikter å utføre. Søknader om permisjon innvilges kun når det foreligger tungtveiende grunner.

Utvalget drøftet en endring av § 5, men forslaget fikk ikke flertall i utvalget.

Utvalgets flertall ønsker å beholde § 5 slik som den er. § 5 skal i utgangspunktet kun regulere hva plenum skal foreta seg med tanke på permisjoner. Forslag om endring av § 5 ble debattert, men fikk ikke flertall. Utvalget mener at forslaget som ikke fikk flertall kan innarbeides i et eventuelt skriftlig permisjonsreglement som fastsettes av plenumsledelsen.

Forslaget som ikke fikk flertall lyder:

Sametingets representanter plikter å delta på sametingets plenums møter med mindre vedkommende har gyldig forfall, jf grunnreglenes § 4 og samelovens § 2 -8 tredje ledd.

Søknad om permisjon, med begrunnelse for forfall, til den enkelte plenums møte rettes til plenumsleder/plenumsledelsen i god tid før plenums møte start.

Må en representant søke om permisjon under plenums møtet, gjelder krav om gyldig forfall på samme måte. Plenumsleder/plenumsledelsen avgjør søknaden på bakgrunn av tidligere opparbeidet praksis.

Plenumslederen kaller straks inn varamedlem i henhold til samelovens regler.

Søknad om permisjon av lengre varighet og fritak fra verv i Sametinget avgjøres av plenum etter innstilling fra plenumsledelsen.

Sametingsrepresentantene har en ombudsplikt etter sameloven.

Søknader om permisjon og fritak innvilges kun når det foreligger tungtveiende grunner.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 6:

Sametingets forretningsorden § 6 regulerer valg som Sametingets plenum foretar.

§ 6 lyder:

Dersom ikke annet er nevnt, skal forholdstallsprinsippet legges til grunn når plenum foretar valg til komiteer, fagråd og utvalg.

Nystad-utvalgets flertall foreslår å endre § 6 slik at den skal lyde (nytt ledd understreket):

NY § 6:

Dersom ikke annet er nevnt, skal forholdstallsprinsippet legges til grunn når plenum foretar valg til komitéer, nemnder og utvalg.

Ønske om nyvalg av komitéer, nemnder og utvalg må fremmes under konstituering. Dersom en femtedel av Sametingets representanter ønsker at et slikt valg skal finne sted, skal Sametinget foreta et slikt valg under gjeldene plenum.

Utvalgets flertall ønsker å endre § 6 og begrunner dette med at disse nevnte valgene som plenum foretar, foretas med forholdstall, og slike forholdstall kan endre seg i løpet av en periode. Den nye formuleringen sikrer en lavere terskel for å be om nyvalg av utvalgene som er valgt med forholdstallsprinsippet til grunn. Utvalget redegjør for at det er rimelig å anta at en femtedel av Sametingets representanter utgjør et av de utslagsgivende forholdstallene under valg.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 7:

§ 7 lyder: Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er Sametinget i plenum. I tillegg består Sametinget av en plenumsledelse, en valgkomité, et kontrollutvalg, 3 fagkomiteer og et sametingsråd.

Plenumsledelsen og sametingsrådet fungerer til ny plenumsledelse og nytt sametingsråd er valgt.

Nystad-utvalgets flertall foreslår å endre § 7 slik at den lyder (endring er understreket):

NY § 7: Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er Sametinget i plenum som fatter beslutning i alle saker som Sametinget ikke har delegert til andre organ. I tillegg består Sametinget av en plenumsledelse, en valgkomité, et kontrollutvalg, 3 fagkomiteer, en klagenemnd for tilskuddssaker, og et sametingsråd.

Plenumsledelsen og sametingsrådet fungerer til ny plenumsledelse og nytt sametingsråd er valgt.

Nystad-utvalget vurderer at klagenemnda som et av de faste organene i Sametinget bør nevnes i forretningsorden. Valgnemnda er hjemlet i forskrift, mens forberedende fullmaktskomité er regulert i grunnreglene. Utvalget påpeker også at Sametingets plenum kan delegere beslutningsmyndighet og oppgaver til andre organ, og dette burde fremkomme i et eget reglement for delegering av myndighet fra Sametinget, som burde behandles av plenum minst en gang i perioden.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 8:

§ 8 lyder: Plenumsledelsen

Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse.

Plenumsledelsen består av plenumsleder, nestleder og tre medlemmer.

Plenum velger blant plenumsledelsens medlemmer en plenumsleder og en nestleder.

Plenumsleder innkaller plenumsledelsens medlemmer til møte.

Plenumsledelsen er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet.

Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen.

Nystad-utvalgets flertall foreslår å endre § 8 slik at den lyder (endring understreket):

NY § 8 Plenumsledelsen

Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse.

Plenumsledelsen består av plenumsleder, nestleder og tre medlemmer.

Plenum velger blant plenumsledelsens medlemmer en plenumsleder og en nestleder. Valget av plenumsleder og nestleder gjennomføres på lik linje med valg av president, slik som beskrevet i § 11.

Plenumsleder innkaller plenumsledelsens medlemmer til møte.

Plenumsledelsen er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet.

Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av plenumsleder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

Utvalget ønsker en presisering om valg av nestleder og leder til plenumsledelsen, slik at det ikke skal herske tvil om måten dette valget skal gjennomføres på. Nytt siste ledd er identisk med Stortingets formulering i sin forretningsorden § 6 «Valg av presidenter og sekretærer.»

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 10:

§ 10 lyder: Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 representanter, samt 3 varamedlemmer som velges av plenum.

Plenum skal også foreta valg av leder og nestleder blant valgkomitéens medlemmer

Nystad-utvalgets forslag til endring av § 10 (endring understreket):

NY § 10: Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 representanter, samt 3 varamedlemmer som velges av plenum.

Plenum skal også foreta valg av leder og nestleder blant valgkomitéens medlemmer

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av valgkomitéens leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

Utvalget foreslår et nytt siste ledd som samsvarer med andre lignende paragrafer i forretningsorden.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 11:

§ 11 lyder: Valg av president og utnevning av sametingsråd

Plenum velger blant sine representanter en president som er leder for sametingsrådet. Presidenten er valgt dersom vedkommende oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer ved første votering. Oppnås ikke mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas en ny votering. Her regnes den som valgt som har fått flest stemmer. Har to kandidater fått samme stemmetall, foretas ny votering blant disse to.

Presidenten utnevner blant representantene fire medlemmer til sametingsrådet og orienterer plenum om utnevningen.

Presidenten og de fire representantene som blir utnevnt til medlemmer i sametingsrådet, trer ut av plenum og vararepresentantene tar sete som representanter.

Sametingsrådet ansetter selv politiske rådgivere. Om rådgivere er representant i plenum, anmodes de om å søke fritak eller permisjon for perioden de er engasjert som rådgivere, etter god parlamentarisk skikk.

Har et flertall i plenum uttrykt mistillit til sametingsrådet, meddeler presidenten sametingsrådets avgang. Fratrer presidenten, fratrer hele sametingsrådet. Ny president velges og nytt sametingsråd utnevnes etter reglene i denne paragraf.

Presidenten kan til enhver tid endre på sametingsrådets sammensetning.

Nystad-utvalgets mindretalls forslag til endring av § 11:

NY § 11 : Valg av president og utnevning av sametingsråd

Plenum velger blant sine representanter en president som er leder for sametingsrådet. Presidenten er valgt dersom vedkommende oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer ved første votering. Oppnås ikke mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas en ny votering. Her regnes den som valgt som har fått flest stemmer. Har to kandidater fått samme stemmetall, foretas ny votering blant disse to.

Presidenten utnevner fire medlemmer til sametingsrådet og orienterer plenum om utnevningen. Medlemmer i sametingsrådet må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Presidenten og eventuelle representanter som blir utnevnt til medlemmer i sametingsrådet, trer ut av plenum og vararepresentantene tar sete som representanter.

Sametingsrådet ansetter selv politiske rådgivere. Om rådgivere er representant i plenum, anmodes de om å søke fritak eller permisjon for perioden de er engasjert som rådgivere, etter god parlamentarisk skikk.

Har et flertall i plenum uttrykt mistillit til sametingsrådet, meddeler presidenten sametingsrådets avgang. Fratrer presidenten, fratrer hele sametingsrådet. Ny president velges og nytt sametingsråd utnevnes etter reglene i denne paragraf.

Presidenten kan til enhver tid endre på sametingsrådets sammensetning.

Mindretallet i Nystad-utvalget foreslår å endre § 11, flertallet ønsker ikke noen endring. Nystad- utvalget har gjennomført en spørreundersøkelse der Sametingets representanters holdninger til presidentens muligheter til å hente rådsmedlemmer utenfor plenum ble undersøkt . 50% av de spurte representantene svarte “Ja” på spørsmål om “Bør presidenten ha mulighet til å innhente medlemmer utenfor valgte representanter til Sametingsrådet”. 35% svarte “nei”, og 15% svarte “vet ikke”. Et mindretall har derfor foreslått endringen som foreslått i endringsfeltet, som i praksis innebærer en rendyrking av parlamentarismen og at presidenten kan velge rådsmedlemmer utenfor sametingets valgte representanter.

Utvalgets forslag knyttet til § 12 i Sametingets forretningsorden:

§ 12 omhandler Sametingsrådet, og første ledd i § 12 lyder:

Sametingsrådet står for den daglige utøvende politikken i Sametinget. Sametingsrådet forvalter Sametingets budsjett og kan utnevne styrer, råd og utvalg til forvaltning av Sametingets virkemidler

Nystad-utvalget foreslår et nytt andre ledd i § 12 om kriseledelsen på Sametinget (understreket):

Sametingsrådet står for den daglige utøvende politikken i Sametinget. Sametingsrådet forvalter Sametingets budsjett og kan utnevne styrer, råd og utvalg til forvaltning av Sametingets virkemidler

Sametingspresidenten er ansvarlig for Sametingets krise- og beredskapsledelse.

Nystad- utvalget ønsker en tydeliggjøring i forretningsorden av at ansvaret for krise- og beredskapsledelsen på Sametinget ligger hos Sametingspresidenten som operativt sammen med administrasjonen står ansvarlig for kriseledelse og organisering/delegering av oppgaver under kriser i tråd med etablerte rutiner for kriseberedskap og ledelse. Sametingspresidenten og rådet kan innhente fullmakter fra plenum ved behov, og rapporterer til plenum om bruken av fullmaktene.

I intervjurunden framkom det et ønske om at rådet skulle kunne fremme drøftingssaker overfor fagkomitéene, drøfte ulike saksforberedende forhold i en tidlig fase i saker som er relevante for den enkelte fagkomité. Utvalget er av den oppfatning at dette er mulig allerede i dag, og at det ikke er behov for å regulere dette i forretningsorden.

Utvalgets forslag knyttet til § 14 i Sametingets forretningsorden:

§ 14 lyder: Fagkomitéenes arbeid

Fagkomitéene fremmer innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen oversender komiteene.

I hver sak velger komiteene en saksordfører.

Fagkomiteene kan avholde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Møtene i fagkomiteene er åpne så lenge komiteene selv ikke bestemmer noe annet.

Ved stemmelikhet i eventuelle voteringer i komiteene gjør komitélederens stemme utslaget.

Plenum kan fastsette kjøreregler for fagkomiteenes arbeid etter innstilling fra plenumsledelsen.

Nystad-utvalgets forslag til endring av § 14 i forretningsorden:

Nystadutvalgets forslag til endring av § 14 (understreket):

Fagkomitéene fremmer innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen oversender komiteene.

I hver sak velger komiteene en saksordfører.

Fagkomitéene kan avholde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Møtene i fagkomitéene er åpne så lenge komiteene selv ikke bestemmer noe annet.

Ved stemmelikhet i eventuelle voteringer i komiteene gjør komitélederens stemme utslaget.

Plenum kan fastsette retningslinjer for Sametingets fagkomitéer etter innstilling fra plenumsledelsen.

Utvalget foreslår et nytt siste ledd i § 14 som innebærer at plenum fastsetter retningslinjer for Sametingets fagkomitéer etter innstilling fra plenumsledelsen. Dette medfører at dagens kjøreregler for arbeidet i fagkomiteen utgår og erstattes av de nye retningslinjene.

Utvalgets forslag knyttet til § 15 Valg av kontrollutvalg

§ 15 i Sametingets forretningsorden lyder:

Plenum velger et kontrollutvalg på 5 medlemmer der både leder og nestleder velges fra opposisjonen.

Flertallet i kontrollutvalget skal velges fra opposisjonen.

Kontrollutvalgets medlemmer kan ikke sitte i den fagkomiteen som behandler Sametingets budsjetter og regnskap.

Nystad-utvalget foreslår en NY § 15 (ny tekst understreket):

Plenum velger et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på plenums vegne.

Plenum velger en leder, en nestleder og øvrige medlemmer. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som inngår i posisjon.

Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant plenums medlemmer. Medlemmer i kontrollutvalget må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Utelukket fra valg er ansatte i Sametinget.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av kontrollutvalgets leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

Utvalgets flertall foreslår en ny § 15. Utvalget ser behov for en utvikling av dagens kontrollutvalg, og foreslår muligheten å kunne innhente medlemmer utenfor gruppen av sametingsrepresentanter. Formålet med dette er å styrke legitimiteten til kontrollutvalgets arbeid. Siste ledd er en endring som samsvarer med andre lignende paragrafer i forretningsorden.

Utvalgets forslag knyttet til § 16: Kontrollutvalgets oppgaver

§ 16 lyder: Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver er:

1. *å utøve den parlamentariske kontroll over virksomheten som finansieres via Sametingets budsjett,*

og b) å kontrollere Sametingets årsregnskap og gjennomgå eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen.

Utvalget kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon som det anser som nødvendig for Sametingets kontroll. Før utvalget selv foretar slike undersøkelser, underrettes sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, som plikter å framskaffe ønskede opplysninger.

Utvalget kan avgi innstilling til Sametingets plenum om de saker den tar opp til behandling. Et mindretall på to av utvalgets medlemmer kan kreve at en sak blir tatt opp til behandling i utvalget.

Plenum kan fastsette særskilte regler for kontrollutvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Nystad utvalgets forslag til endring av § 16:

NY § 16 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets arbeidsområder er:

- a) å utøve kontroll med at sametingsrådet og plenumsledelsen gjennomfører de vedtak som fattes i plenum.*

b) å kontrollere Sametingets årsregnskap og gjennomgår eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen.

c) dokumenter og meldinger fra Riksrevisjonen

Utvalget har også ansvar for gjennomgang av protokollene fra sametingsrådet.

Utvalget kan foreta egne undersøkelser i forvaltningen for å kontrollere om sametingsrådets politikk og plenumsledelsens vedtak, er i overensstemmelse med plenums vedtak og intensjoner. Før utvalget selv foretar slike undersøkelser, underrettes sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, som plikter å fremskaffe ønskede opplysninger.

Beslutningen om å starte egen undersøkelse kan fattes av et mindretall på to av utvalgets medlemmer.

Utvalget kan avgi innstilling til plenum om de saker den tar opp til behandling.

Plenum kan fastsette særskilte regler for kontrollutvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Utvalgets flertall foreslår å endre § 16. Utvalget ser behov for en utvikling av dagens kontrollutvalg. Det er viktig å presisere kontrollutvalgets arbeidsområde på en tydeligere måte enn i dag. Forslaget er i all hovedsak basert på kontroll- og konstitusjonskomiteen sitt mandat. Utvalget foreslår denne endringen for å styrke legitimiteten til kontrollutvalgets arbeid.

Plenumsledelsens forslag til oppdatering av Sametingets forretningsorden § 17, siste ledd

§ 17 siste ledd lyder:

Administrative ressurser tilknyttet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker skilles fra Sametingets øvrige administrasjon ved at stillingen administrativt legges under plenumsstaben. Avdelingsdirektøren for plenumsstaben har personalansvar for administrative ressurser knyttet til klageorganet.

Plenumsledelsens forslag til oppdatering av § 17, siste ledd: (endring markert med understreking) :

Administrative ressurser tilknyttet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker skilles fra Sametingets øvrige administrasjon ved at stillingen administrativt legges under avdeling for politisk sekretariat. Avdelingsdirektør for Sametingets politiske sekretariat har personalansvar for administrative ressurser knyttet til klageorganet.

Plenumsledelsen foreslår å oppdatere ordlyden slik at den samsvarer med Sametingets nye organisasjonsstruktur.

Utvalgets forslag knyttet til Sametingets forretningsorden § 23:

§ 23 lyder: Spørsmål til sametingsrådet

Det er adgang for representantene å rette spørsmål til sametingsrådet enten i den muntlige spørretimen under plenums møtet eller som skriftlige spørsmål.

De skriftlige spørsmålene kan sendes til sametingsrådet gjennom hele året og skal besvares skriftlig innen to uker.

I den muntlige spørretimen svarer sametingsrådet på spørsmål som representantene stiller.

Representantene kan stille korte, aktuelle spørsmål, der taletiden er begrenset til to minutter.

Sametingsrådet får inntil tre minutter til å svare på spørsmålet. Møteleder kan gi andre representanter ordet én gang til den saken som er tatt opp i spørsmålet, med en taletid begrenset til ett minutt. Representanten kan stille ett oppfølgingsspørsmål, der taletiden er begrenset til ett minutt. Sametingsrådet får inntil to minutter til å svare på spørsmålet.

Én representant kan ikke stille mer enn ett hovedspørsmål i en muntlig spørretime.

Spørsmålene skal meldes inn til plenumsledelsen via administrasjonen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum.

Spørsmål og svar under den muntlige spørretimen leveres skriftlig eller transkriberes, samt gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider innen utløp av neste dag.

Plenumsledelsen avgjør hvilke spørsmål som kan stilles og rekkefølgen på spørsmålene. Møteleder bestemmer når spørretimen slutter.

Nystad-utvalgets forslag til endring av § 23: Spørsmål til Sametingsrådet (endring markert med linjert skrift)

Det er adgang for representantene å rette spørsmål til sametingsrådet enten i den muntlige spørretimen under plenums møtet eller som skriftlige spørsmål.

De skriftlige spørsmålene kan sendes til sametingsrådet gjennom hele året og skal besvares skriftlig innen to uker. Skriftlige spørsmål og svar gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider.

I den muntlige spørretimen svarer sametingsrådet på spørsmål som representantene stiller.

Representantene kan stille korte, aktuelle spørsmål, der taletiden er begrenset til to minutter.

Sametingsrådet får inntil tre minutter til å svare på spørsmålet.

Møteleder kan gi andre representanter ordet én gang til den saken som er tatt opp i spørsmålet, med en taletid begrenset til ett minutt.

Representanten kan stille ett oppfølgingsspørsmål, der taletiden er begrenset til ett minutt. Sametingsrådet får inntil to minutter til å svare på spørsmålet. Én representant kan ikke stille mer enn ett hovedspørsmål i en muntlig spørretime.

Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen via administrasjonen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum.

Spørsmål og svar under den muntlige spørretimen leveres skriftlig eller transkriberes, samt gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider innen utløp av neste dag.

Plenumsledelsen avgjør hvilke spørsmål som kan stilles og rekkefølgen på spørsmålene.

Møteleder bestemmer når spørretimen slutter

Nystad-utvalgets flertall ønsker å endre § 23. Krav om ferdig spørsmål til muntlig spørretime samt transkribering og skriftlige svar svekker intensjonen med muntlige spørsmålsrunden, som skal være en dynamisk ordning der representantene skal kunne ta opp dagsaktuelle saker. Derfor foreslås dette tatt ut.

Utvalgets forslag til endring av Sametingets forretningsorden § 25:

§ 25 Forslag og merknader lyder:

På plenumsmøtet fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ og deretter representantene.

Forslag og merknader fremmes i samsvar med følgende bestemmelser:

a) Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen tas opp til behandling når forslagsstilleren fremmer det. Merknader følger saken.

b) Forslag og merknader som er forhåndsvarslet ved innlevering til plenumsledelsen senest kl. 16.00 dagen før saken skal tas opp i plenum, behandles som forslag og merknader i a). c) Eventuelle endringer av fremlagte forslag skjer før debatten i den enkelte sak er avsluttet. I særskilte tilfeller kan Sametinget med to-tredjedels flertall godta å behandle forslag og merknader som ikke er levert innen fristen i b).

Alle forslag, merknader og endringer leveres skriftlig

Nystad-utvalgets forslag til endring av § 25 (endring understreket):

Endring av fristen i b) til kl. 14.00.

Utvalgets mindretall ønsker å beholde opprinnelig formulering i § 25. En flytting av frist fra kl. 16 til kl. 14 vil etter flertallets syn gjøre arbeidet lettere for flere ledd i Sametingets organisasjon. På den andre siden vil en slik endring innskrenke opposisjonens tidsrammer.

1. Nystad-utvalgets forslag til endringer i «Reglement for Sametingets politiske nivå»

Nystad-utvalget har ikke foreslått omfattende endringer i «Reglement for Sametingets politiske nivå», men foreslår enkelte endringer av ordlyden og noen endringer i godtgjørelsene for representantene.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.1.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå:

2.1.2 lyder: For politiske rådgivere

Politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse. Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

Nystad-utvalgets forslag til endring av 2.1.1, markert med understreking:

Sametingsrådets politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse. Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

Denne paragrafen regulerer kun størrelsesorden på godtgjørelsen for politiske rådgivere til Sametingsrådet. Den er utarbeidet slik at den følger Stortingets godtgjøringsutvalg årlige beslutninger. Prosentsatsen for politiske rådgivere må ses i sammenheng med deres arbeidsmengde, men også i sammenheng med deres rolle og ansvarsområde i sammenheng med plenum. En politisk rådgiver har ikke en like tydelig rolle overfor plenum sammenlignet med Sametingsrådet for øvrig. En politisk rådgiver kan heller ikke stilles til ansvar overfor plenum for den politiske virksomheten på Sametinget. Sett i lys av politiske rådgiveres rolle og arbeidsområde i pdd, så er prosentsatsene rimelige og av en slik størrelsesorden at de står i stil med rollens innhold i dag.

Utvalgets forslag knyttet til 2.1.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå:

Reglement for Sametingets politiske nivå, 2.1.4 For faste representanter:

Sametingets faste representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon. Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomiteene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved gyldig fravær som overstiger 5 dager pr år trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Trekket kan pr år utgjøre maksimalt 75 % av den faste godtgjørelsen.

Trekket foretas hvert halvår.

Nystad-utvalget foreslår en endring av punkt 2.1.4 (understreket):

Sametingets representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også utgiftsdekning for eventuelle ekstrakostnader representanten har. Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomitéene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3% pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved egenmeldt sykdomsfravær aksepteres inntil 3 fraværsdager per år uten trekk i godtgjørelsen. Ved sykemelding foretas ikke trekk.

Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag, militær-eller sivilforsvarstjeneste.

Trekket kan per år utgjøre 100 % av den faste godtgjørelsen.

Trekket foretas kvartalsvis.

Hvis man ikke deltar på noen av Sametingets innkalte møter, så mener Nystad-utvalget at godtgjørelsen burde bortfalle helt. Godtgjørelse i forbindelse med rollen som Sametingsrepresentant er ikke lønn, og Sametingsrepresentanters politiske virke er primært preget av deltid, og de fleste representanter har en annen inntektskilde for grunnleggende livsopphold enn godtgjørelse fra Sametinget. Etter utvalgets mening finnes det også tilstrekkelige allmenne velferdsordninger for representanter som hindres i å delta i Sametingets arbeid på grunn av helsemessige årsaker eller annet legitimert fravær. Sametinget kan på sikt velge å øke representantenes godtgjørelses prosentandel av presidentens godtgjørelse, dersom man finner at rollens arbeidsmengde og karakter har endret seg. Pr i dag følger godtgjørelsen indirekte Stortingets godtgjørelsesutvalgssatser.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.1.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For ledere i fagkomiteene:

Punkt 2.1.6 lyder:

Lederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

Nystad-utvalget foreslår en presisering av ordlyden i punkt 2.1.6 (understreket):

Komitélederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.1.7 i Reglement for Sametingets politiske nivå; For gruppeledere

2.1.7 lyder:

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse pr år, samt godtgjørelse pr representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer.

Status som gruppe i henhold til dette reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres.

Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette.

Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler

Nystad-utvalgets forslag til endring av punkt 2.1.7:

Føyes til et nytt siste ledd i punkt 2.1.7:

Etter endt valgperiode kan gruppeledere etter søknad til plenumsledelsen kan tilstås fratreddelsesytelse tilsvarende en måneds godtgjørelse. Søknaden bør legitimere evt. merarbeid etter valgperiodens slutt.

Nystad-utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå;

2.2 Variable godtgjørelser

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsen rundes videre av til nærmeste 50 krone.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, sametingsrådet og politiske rådgivere.

Nystad-utvalget foreslår en endring av punkt 2.2 (endring understreket):

2.2. Variable godtgjørelser

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsen rundes videre av til nærmeste 10 krone.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, sametingsrådet og politiske rådgivere.

Utvalget foreslår en endring av avrunding av satsen til nærmeste 10 krone.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2.1, i Reglement for Sametingets politiske nivå For plenumsledelsen:

2.2.1 lyder: For plenumsledelsen

Plenumsledelsen, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse for aktiv ledelse av plenumsmøtene som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

Nystad-utvalgets forslag til endring av punkt 2.2.1 For plenumsledelsen (understreket)

NY 2.2.1:

Plenumsledelsen, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse per dag for operativ ledelse i forbindelse gjennomføring av plenumsmøteuken som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

Nystad-utvalgets forslag har til hensikt å fjerne eventuell usikkerhet knyttet til om det er den som leder møtet som mottar denne godtgjørelsen, eller om bisitteren også mottar godtgjørelse. Forslaget vil ifølge utvalgets beregninger medføre økte kostnader på rundt 21 600 kr årlig.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2.2, i Reglement for Sametingets politiske nivå; For komiteene:

2.2.2 For komiteene lyder:

Lederne for Sametingets fagkomiteer eller den som aktivt leder møtene i fagkomiteene, har en godtgjørelse som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3. Deltakelse på reise i fagkomiteene godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Nystad utvalget har vurdert to alternative forslag knyttet til punkt 2.2.2 (endring understreket):

Alternativ 1: Beholde som i dag.

Alternativ 2:

Leder og nestleder i fagkomiteene, eller den som aktivt leder møtene i fagkomiteene, har en godtgjørelse som tilsvarer to - 2 - ganger satsene i 2.2.3. Dette gjelder også ved gjennomføring av komitereiser. Øvrige representanters deltakelse på komitereise godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Utvalgets alternativ 2 vil medføre økte kostnader. Utvalget viser til en beregning med dagens kostnader hvor det vil koste 108 000 kr ekstra i året totalt med alternativ 2. Begrunnelse for alternativ 1: Med tillegget av en ekstra forberedelsesdag for komitéledelsen (både nestleder og leder) i forkant av komitémøter, som beskrevet i forslag til nytt reglement for fagkomitéene, vil mye av merarbeidet på nestleder honoreres gjennom en ekstra forberedelsesdag. Dersom leder har fravær honoreres nestleder etter dobbel sats for aktiv møteledelse jf. 2.2.2. Begrunnelse for alternativ 2: Det oppleves slik av de fleste at når leder er borte, så skal nestleder overta leders oppgaver. Risikoen er at man får en ny komiteleder, som blir sittende alene. Utfordringer i forhold til arbeidsgiver at det er uavklart hva nestleders rolle er (ved permisjoner).

Plenumsledelsen foreslår alternativ 1, å beholde punkt 2.2.2. slik den er i dag.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet knyttet til gruppe-, komité og plenumsmøtene:

2.2.3 lyder:

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende prosentsatser:

a) Telefonmøter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse

b) Telefonmøter over 30 min 0,098 % av presidentens godtgjørelse

c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse

Møtende vararepresentanter får godtgjort etter dobbel sats for å delta i møtene i fagkomiteene og i plenum.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

Nystad-utvalgets forslag til endring av punkt 2.2.3 (endring understreket):

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende prosentsatser:

a) Digitale møter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse.

b) Digitale møter på inntil 1 time 0,098 % av presidentens godtgjørelse.

c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse.

Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Digitale møter over 1 time honoreres som aktiv deltakelse pr. dag. Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

Nystad-utvalget viser til at under og etter pandemien ble digitale møter gjennom videokonferanseverktøy i større grad brukt for å erstatte møter som tidligere hadde vært fysisk. Fra før av var telefonmøter sjeldent brukt blant ordinære Sametingsrepresentanter, med unntak av at fagkomitéene etter konstituering gjerne avholdt telefonmøter for å fatte vedtak om fullmakt av utvalgelse av saks- og skyggesaksordførere. Digitale møter som primært erstatter det som ellers hadde vært et fysisk møte, burde honoreres på samme måte som aktiv deltakelse/fysiske møter, med mindre de er av kort varighet – som reflektert i forslag til nye formuleringer i 2.2.3s punkt a) og b).

Utvalget foreslår også en justering av varamedlemmers godtgjørelse. Om dobbelt sats for vararepresentanter kuttes, så vil det gi en besparelse på kr. 160 000 etter 2023- satser.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For deltakelse i møter med mer utenom komité- og plenumsmøter:

2.2.4 lyder: For deltakelse i møter med mer utenom komité- og plenumsmøter

Deltakelse i møter i Sametingets organer eller deltakelse på møter, seminarer, konferanser, konsultasjoner med mer etter oppdrag fra presidenten eller plenumslederen, godtgjøres etter sats c) i 2.2.3. Det kan utbetales inntil en dagsats i forberedelse. I spesielle tilfeller kan det utbetales inntil tre dagsatser i forberedelse.

Nystad-utvalgets forslag til endring av 2.2.4:

Utvalget foreslår å beholde 2.2.4 slik den er formulert, men at Sametinget innfører en ny praksis knyttet til punkt 2.2.4. Utvalget foreslår at det etableres en ny søknadsbasert ordning for kompetanseheving for sametingsrepresentantene inspirert av tilsvarende ordning for Lagtingsmedlemmene på Færøyene. Færøyene-modellen skal gjelde faste representanter, ikke vararepresentanter. Utvalget foreslår at plenumsledelsen skal ha ansvaret for å forvalte ordningen og at den erstatter ordningen med komitereiser som i dag finansieres gjennom en egen budsjettpost i Sametingets budsjett.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.2.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For klagenemnda for tilskuddssaker

Punkt 2.2.6 lyder:

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3. Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.4.

Nystad-utvalgets forslag til endring av punkt 2.2.6(understreket):

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3. Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.3.

Nystad -utvalget foreslår å rette henvisningen til riktig punkt i Reglement for Sametingets politiske nivå.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 2.3.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå:

2.3.2 lyder:

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsene rundes videre av til nærmeste 50 krone.

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønsmottakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Nystad-utvalget foreslår å endre 2.3.2(endring understreket og strykning gjennomstreket):

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsene rundes videre av til nærmeste 10-krone.

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønsmottakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.

Utvalgets vurdering knyttet til punkt 4 i Reglement for Sametingets politiske nivå: Utgifter til omsorgsarbeid:

Punkt 4 i Reglement for Sametingets politiske nivå: Utgifter til omsorgsarbeid lyder:

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder med inntil kr 2 000 pr. døgn, inntil barnet fyller 16 år.*
- Til barnepass begrenset oppad til kr 900 pr. dag for første barn og kr 300 for hvert av de neste barna. Med barn forstås barn inntil 12 år.*
- Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede godtgjøres med inntil kr 1 500 pr. dag, dette må dokumenteres fra offentlig instans.*

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil barnet er ett år.

Nystad-utvalget har ikke foreslått endringer i punkt 4. Plenumsledelsen har gjennomført en grundig vurdering av de eksisterende satsene. For å sikre at Sametingets politikere får dekket nødvendige utgifter til omsorgsarbeid og reiseutgifter på en rettferdig og oppdatert måte, foreslås en justering av satsene for utgifter til omsorgsarbeid.

Plenumsledelsen foreslår en justering av satsene for utgifter til omsorgsarbeid, nytt punkt 4 er (understreket):

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder: Inntil kr 2 500 pr. døgn, inntil barnet fyller 16 år.
- Til barnepass: Begrenset oppad til kr 1 000 pr. dag for første barn og kr 400 for hvert av de neste barna. Med barn forstås barn inntil 12 år.
- Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede: Godtgjøres med inntil kr 1 800 pr. dag, dette må dokumenteres fra offentlig instans.

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil barnet er ett år.

Sametinget følger Stortingets satser for politisk godtgjørelse, og derfor mener plenumsledelsen at det er riktig å justere Sametingets satser i tråd med Stortingets lønnsutvikling. Begreningen tar utgangspunkt i den prosentvise økningen i lønnsutviklingen for stortingsrepresentanter fra 2019 til 2025, da retningslinjene sist ble endret. Denne økningen er på 22.43%. Dette gir en indikasjon på den generelle lønnsutviklingen og inflasjonen i denne perioden. For å gjøre satsene enklere å administrere og forstå, er de justerte beløpene avrundet til nærmeste hele beløp. Dette sikrer at satsene er praktiske og enkle å bruke i hverdagen.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ferierettigheter:

Punkt 6 i Reglement for Sametingets politiske nivå:

Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

Nystadutvalget foreslår en endring av punkt 6 (endring understreket):

Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

Nystad-utvalget foreslår en presisering av ordlyden.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 7 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Permisjoner:

Punkt 7 lyder:

For Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

Utvalgets forslag til endring av punkt 7:

For Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

Nystad-utvalget foreslår en presisering av ordlyden.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 8 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Fravær på grunn av egen sykdom:

Punkt 8 i lyder:

Sametingets representanter er folkevalgt og defineres som frilansere. Folkevalgte har rett til sykepenger etter gjeldende regelverk for frilansere.

Til Sametingets heltidspolitikere og politiske rådgivere utbetaler Sametinget differansen mellom det NAV utbetaler etter reglene om sykepenger til frilansere, og hva den folkevalgte har i fast godtgjøring. Sametinget betaler sykepenger fra 1. til og med 16. sykefraværsdag.

Nystad-utvalgets forslag til endring av punkt 8:

Stryke ut 2.setning i første ledd:

Folkevalgte har rett til sykepenger etter gjeldende regelverk for frilansere.

Nystad-utvalget viser til at etter endringen som foreslås gjort i punkt 2.1.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå foreligger det ikke lenger et inntektstap ved sykdom som representant, og retten til sykepenger bortfaller.

Utvalgets kommentar til punkt 12 Pensjon:

Plenumsledelsen følger i samråd med Sametingsrådet opp status for pensjonsordning for sametingsrepresentanter.

4. Utvalgets forslag til ny inndeling av saksfelt i fagkomitéene og etablering av nye retningslinjer for arbeidet i fagkomitéene

4.1 Inndeling av saksfeltene for Sametingets fagkomiteer

Utvalget foreslår ikke ny struktur for fagkomitéene, men at man i større grad ser på mulighetene for endringer og utvikling i dagens reglementer. Utvalget har, etter å ha vurdert dagens regelverk for fagkomitéenes arbeid, kommet fram til at rammene for fagkomitéene allerede er relativt fleksible. Utvalget erkjenner at fagkomitéenes viktighet og rolle vil variere etter den 18 parlamentariske situasjonen. I perioder der Sametinget styres av et mindretallsråd, vil fagkomitéene være viktige forhandlingsarenaer for å forhandle skiftende flertall for vedtak fra sak til sak. I perioder der Sametinget styres av et flertallsråd, vil fagkomitéene kunne være arenaer for brede forlik, høringsrunder, eller kritisk ettergåelse av Sametingsrådets arbeid. Det er viktig at regelverkene som regulerer arbeidet i fagkomitéene reflekterer dette.

Antallet komitémøter reguleres av møteplanen og plenumsledelsen foreslår program for gjennomføring av komitémøtene. For øvrig gjelder "Kjøreregler for arbeidet i fagkomiteene". Utvalget mener at en mer aktiv saksordførerrolle samt en bedre dialog og planlegging mellom saksordførere, komitéledere og plenumsledelse vil

kunne gi en fleksibel gjennomføring av komitémøtene, som bedre reflekterer arbeidsmengden i fagkomitéene. Utvalget har derfor foreslått “Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer”, som erstatter “Kjøreregler for arbeidet i fagkomiteene”.

Plenumsledelsen foreslår mindre endringer av Nystad-utvalgets forslag til nye retningslinjer for Sametingets fagkomitéer, dette gjelder punktene som omhandler ordningen med komitéreiser for Sametingets fagkomitéer, punkt 9 og 3 bokstav d). Siden plenumsledelsen foreslår å erstatte ordningen med komitéreiser med en ny ordning for kompetanseheving for sametingsrepresentantene, så foreslår plenumsledelsen at retningslinjene henviser til denne ordningen.

Når det gjelder spørsmålet om inndeling av saksfelt, foreslår utvalget noen mindre endringer, for å ha en definert mottaker for alle de saksområdene komitéene skal befatte seg med (der det nå ikke alltid er tydelig hvilken komité en sak hører inn under) og for få enda bedre samsvar mellom det komitéene har i oppdrag å arbeide med og det de faktisk arbeider med. Nystad-utvalget foreslår følgende inndeling av saksfelt:

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen skal arbeide med:

- Barnehagesaker
- Grunnskole og videregående opplæring
- Oppvekstvilkår for barn og unge generelt
- Høyere utdanning og forskning
- Sosiale forhold og helse
- Saker som berører våre eldre
- Familiepolitikk
- Språksaker
- Saker som omhandler religion
- Helse
- Teknologi
- Fritidstilbud til barn og unge
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen

Nærings- og kulturkomitéen skal arbeide med næringsaktiviteter som:

- Reiseliv
- Primærnæringer, herunder blant annet reindrift, landbruk, fiske og fangstkvoter, kombinasjonsnæringer

- Duodji
- Energisaker
- Transport og infrastruktur
- Kulturminner
- Miljøvern
- Motorferdsel
- Samt samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen.

Plan- og finanskomiteén skal arbeide med:

- Budsjett- og regnskapssaker
- Saker som omhandler Sametingene i Sápmi
- Overordnede retningslinjer som gjelder støtteordninger for Sametinget, FeFo, samt andre institusjoner.
- Distrikts- og bypolitikk
- Likestillingsspørsmål
- Overordnede rettighetsspørsmål, herunder samiske og folkerettslige rettighetsspørsmål
- Internasjonale spørsmål
- Planleggingssaker, landsdekkende og region.
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komitéen.
- Kulturaktiviteter er også innenfor komitéens arbeidsfelt. Det samme gjelder kirke, kulturminner og miljøvern. I tillegg arbeider komitéen med distriktpolitikk, regionplanlegging og samarbeidsavtaler med fylkeskommunene.

Dette er ment som en veiledende liste over saksområder de ulike komiteene har ansvar for. Plenumsledelsen skal kunne fravike denne, når de skal fordele saker til komitéene. For å tydeliggjøre saksflyt og komitélederrollen, foreslår utvalget at «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» erstattes med egne retningslinjer for Sametingets fagkomiteer, som utvalget har utarbeidet. «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer» fremmes slik som vist under kapittelet «Utvalgets forslag i detalj». Det er også laget en gjennomgående mal for komitéinnstilling, som er ment som et vedlegg til reglementet.

4.2 Utvalgets forslag til etablering av «Retningslinjer for Sametingets fagkomiteer»

Utvalget foreslår å erstatte «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» med «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer (med en mal for komitéinnstilling), som vist nedenfor:

«Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer»

1. Fagkomitéens møter

Fagkomitéenes møter avholdes i forkant av plenums møtene i henhold til innkalling og tidsplan fastsatt av plenumsledelsen. En komité kan holde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Det kan avholdes ett forberedende digitalt møte mellom komitéleder, nestleder og evt. saksordførere før et ordinært komitémøte.

2. Permisjoner og habilitet

Representantene har samme plikt til å møte i komitéene som i plenum.

Permisjon skal søkes fra plenumsledelsen, jf. forretningsorden § 9. Innvilgede permisjoner skal meldes fra til komitélederne. Permisjon av kortere varighet, opptil en time, innvilges av komitéleder.

Varamedlemmer trer inn som medlem i den komitéen som den faste representanten sitter i. Vedrørende habilitet, gjelder forretningsordens regler, som beskrevet i § 33.

3. Komitéledelsens oppgaver

Komitéledelsen består av komitéleder og nestleder. Komitéledelsens oppgaver er:

- a) Komitéleder har ansvaret for å lede møtene i komitéen.
- b) Komitéledelsen oppnevner saksordførere og skyggesaksordførere, dersom dette er delegert til komitéledelsen av komitéen. 65
- c) Komitéledelsen har ansvaret for å invitere grupper eller personer til eventuelle høringer som komitéen avholder, jf. punkt 8.
- d) Komitéledelsen har ansvaret for å planlegge og gjennomføre komitéreiser som komitéen beslutter, jf. punkt 9.
- e) Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene.
- f) Komitéleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen.
- g) Komitéleder har ansvaret for å innkalle til eventuelle forberedende møter.

Dersom komitéleder har forfall, overtar nestleder dennes oppgaver. Har begge forfall kan komitéen velge setteleder

4. Saksordførere og skyggesaksordførere

Til hver sak skal det oppnevnes en saksordfører og en skyggesaksordfører, innen en uke før komitémøte avholdes. Komitéen foretar oppnevningen i forkant via telefonmøte eller andre digitale kommunikasjonsplattformer. Komitéen kan også velge å delegere dette til komitéleder og/eller nestleder.

Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komitéens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og at den legges ut på Sametingets nettsider.

Saksordførerne har ansvaret for å presentere for komitéen sakene som den har fått oversendt, søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komitéen ber om, samt ansvarlig for at komitéens innstilling er i samsvar med det som komitéen har besluttet i saken.

Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, orienterer om saksbehandlingen i komitéen og legger frem det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forslags-/merknadsstillerne.

Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, oppnevnes det en ny saksordfører. Skyggesaksordfører trer inn som saksordfører, dersom denne har fravær under behandlingen av saken i plenum.

Funksjonen som saksordfører skal rulleres blant komitéens medlemmer.

Komitémøter og behandling av saker

5. Generelt

Komitéene skal kun avgi innstilling i saker som Sametingsrådet eller plenumsledelsen har fremmet for behandling. Det kan ikke avgis innstilling eller fremmes uttalelser i andre saker.

Komitéen har likevel mulighet til å komme med forslag til saker eller tema for redegjørelser om ulike saksområder ovenfor plenumsledelsen eller Sametingsrådet. I slike tilfeller kan det votes, komitéleder har dobbeltstemme ved eventuell stemmelikhet.

6. Møtestart

Komitéleder foretar navneopprop og refererer innvilgede permisjoner.

Sakene skal åpnes første møtedag.

Det skal fastsettes frister for:

- a) innlevering av forslag og merknader til de ulike sakene
- b) spørsmål til sametingsrådet eller plenumsledelsen

7. Innhenting av opplysninger og annen dokumentasjon

Komitéens representanter kan fremme skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken til plenumsledelsen eller Sametingsrådet. Spørsmålene skal besvares skriftlig så raskt som mulig.

Sametingsrådet eller plenumsledelsen skal i tillegg møte i komitéen og besvare spørsmålene, og eventuelle oppfølgingsspørsmål.

Enkle avklaringer eller fortolkninger av regelverk kan foretas muntlig.

8. Høringer

Komitéene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komitéene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt om å få møte komitéen eller som komitéen har invitert til møtet.

Komitéenes høringer foregår for åpne dører så lenge komitéene ikke har bestemt noe annet.

9. Komiteereiser

Komitéene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene behandler eller har som sitt fagområde. Det er komitéen som beslutter hvor komitéereisen skal foregå og tidsrom. Ved en eventuell votering teller komitéleders dobbeltstemme.

Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor komitéens fastsatte budsjett og fagområde.

Representantenes ombudsplikt gjelder også på komitéereiser.

10. Protokoll

Komitéleder har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komitéen og for at alt av dokumenter i sakene komitéen behandler blir registrert.

11. Åpenhet og pressens adgang

De ordinære komitémøtene skal være åpne for publikum og presse.

Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers oppfatninger og politikk. Medieutspill med basis i drøftelser og ordskifter i komitéen bør ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komitéene skal være fruktbare og åpne, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.

Komitéene kan imidlertid beslutte å lukke møtet ved behov.

Kapittel 3 Komiteinnstilling

12. Generelt

Fagkomitéene skal fremme skriftlig innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen har oversendt komitéene for behandling. Innstillingene skal være så korte som mulige og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til.

13. Innstillingens form

I en komitéinnstilling skal sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens, forslag til innstilling alltid legges til grunn.

Innstillingen kan bestå av:

- a) Merknader, endrings- eller tilleggsforslag der tilknytningen til forslaget fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, går klart frem, eller av
- b) motforslag som skal erstatte sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens forslag.

I behandlingen av sametingsrådets årlige forslag til budsjett for Sametinget kan det fremmes alternative budsjett, der det alternative budsjettet også kan inneholde deler av sametingsrådets forslag.

Alle forslag og merknader, samt endringer til disse, skal fremmes skriftlig.

Det skal gå klart fram hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene. Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.

Komitéinnstillingen skal følge mal/oppsett som fremgår av punkt 15.

14. Frister

En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til plenumsledelsen umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.

Plenumsledelsen kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, overføre saken til behandling i en annen komité eller utsette avgivelse av innstilling til neste plenum. Søknad om utsettelse og svar fra plenumsledelsen skal være skriftlig.» 68 Mal for komitéinnstilling Utvalget ber om at følgende tekst brukes som et utgangspunkt for en mal for komitéinnstilling, som administrasjonen bes om å forenkle og forkorte.

4.3 Mal for komitéinnstilling

Utvalget ber om at følgende tekst brukes som et utgangspunkt for en mal for komitéinnstilling, som administrasjonen bes om å forenkle og forkorte:

«Innholdet i en komitéinnstilling:

1. Innledning
2. Eventuelle merknader
3. Eventuelle forslag
4. Komitéens tilrådning

Álggahus/Innledning:

Her kan komitéen skrive en kort innledning til saken, for eksempel om hvorfor man behandler saken eller andre faktaopplysninger. Det er vanligvis saksordfører som skriver denne, men det er opp til komitéen å bestemme.

Mearkkašumit/Merknad:

Komitéen, medlemmene fra «**Parti**», «navn», «navn», «**Parti 2**», «navn», «**Parti 3**», «navn», «**parti 4**», «navn», «navn» mener at osv. Komitéen har merket seg atosv . (Fordi det her vil gå fram hvilke medlemmer som står bak gruppene, behøver man ikke nevne mer enn navnet på gruppene senere i innstillingen, vel og merke hvis hele gruppen står bak).

Eksempel:

Merknad 1:

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitéens medlemmer fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Jon Isak Lyngman Gælok, Kristin Sara, Beaska Nüillas, Senterpartiet (SP) Elisabeth Erke, stiller seg bak.

En merknad fra flertallet formuleres slik:

Komitéens flertall, alle med unntak av «**parti**», mener at Sametingetosv. Flertallet har merket seg at osv (når det er bare en gruppe som ikke er enig med flertallet)

Et annet flertall, medlemmene fra «**parti**» og «**parti 2**», konstaterer at osv. Dette flertallet ber osv (også her er det flere grupper som ikke er enige med flertallet, men det utgjør et annet og mindre flertall enn ovenfor).

En merknad fra mindretallet formuleres slik:

Komitéens medlemmer fra «parti» mener at ... osv. Disse medlemmene vil understreke at ... osv.

Komitéens medlem fra «parti» har merket seg at osv. Dette medlem ønsker ikke at Sametinget Osv

Evttohus/Forslag:

Forslagene fra komitéen rangeres på samme måte som merknadene; det forslaget det er flest medlemmer bak, refereres først. Forslagene nummeres og størrelsen på gruppene som står bak forslaget avgjør i hvilken rekkefølge de nevnes.

Eksempel:

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitéens medlemmer fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Tor Gunnar Nystad, Beaska Niillas, Jon Isak Lyngman Gælok, Kristin Sara, Per Johnny Sara, Senterpartiet (SP) Elisabeth Erke, Nordkalottfolket Vibeke Larsen, Toril Bakken Kåven og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

Dersom partiene/gruppenes medlemmer er blitt nevnt under «Merknader», er det ikke nødvendig å skrive disse inn på nytt. Da skrives forkortelsen for partiet/gruppen (dersom de har det). Dersom medlemmene ikke er blitt nevnt under «Merknader», må disse refereres.

Forslagene formuleres deretter som følgende eksempel viser (her sier man at Sametinget ber regjeringen og ikke at Komitéen ber regjeringen eller for eksempel at partiet ber regjeringen):

Forslagene viser til kapittel/overskrift i forslag til innstilling og nummereres og formuleres som følgende eksempler viser:

2.2 Variable godtgjørelser

Forslag fra «parti» og «parti 2»:

Forslag 1

Her skrives forslagsteksten. Eks. Sametinget ber regjeringen ...

Innholdet i forslaget.

Forslag 2

Her skrives forslagsteksten. Eks. Sametinget ber ...

2.3 Om utbetaling av godtgjørelse

Forslag fra «**parti**» og «**parti 2**»:

Forslag 3

Innholdet i forslaget.

Forslag fra «**parti**»:

Forslag 4

Innholdet i forslaget.

Forslag 5

Innholdet i forslaget.

Lávdegotti ráva/Komitéens tilråkning:

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumi dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovaččat: Muđui doarju Sámediggi sámediggeráđi/dievasčoahkkinjodihangotti árvalusa

Komitéens tilråkning:

Komitéen har ikke flere merknader eller forslag og rådet Sametinget til å vedta følgende: Sametinget støtter for øvrig sametingsrådets/plenumsledelsens innstilling.

Når komitéen i tillegg til egne merknader og/eller forslag støtter hele eller deler av forslag til innstilling formuleres tilråkningen slik:

Komitéen har for øvrig ingen merknader eller forslag til saken og råder Sametinget til å vedta følgende: Sametinget støtter for øvrig sametingsrådets / plenumsledelsens forslag til innstilling.

Når komitéen ikke har noen merknader eller forslag til sametingsrådets / plenumsledelsens forslag til innstilling formuleres tilråkningen slik:

Komitéen har ingen forslag eller merknader til saken og råder Sametinget til å vedta følgende:

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat mearkkašumi dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovaččat:

Sámediggi doarju sámediggeráđi / dievasčoahkkinjodihangoddi árvalusa.

Komitéens tilråkning:

Komitéen har ingen merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedtak følgende: Sametinget støtter sametingsrådets / plenumsledelsens innstilling.»

1. Forslag om en prøveordning for kompetanseheving og kunnskapsinnhenting for sametingsrepresentantene

Nystad- utvalget foreslår å etablere en søknadsbasert kompetansehevings-modell etter modell fra Færøyene.

I januar 2024 var Nystad- utvalget på studiereise på Færøyene, der de besøkte Lagtinget og blant annet fikk presentert en kompensasjonsordning for Lagtingets politikere. Denne kompensasjonsordningen er knyttet til Lagtingets overføringer til de ulike politiske gruppene. I denne ordning har hver enkelt representant mulighet til å søke om et beløp på 30 000 danske kroner (ca. 46 000 NOK) til utgiftsdekning for å utvikle seg selv som politikere. Tilskuddet kan brukes til kurs, utdanning, studiereiser eller til å kjøpe faglig bistand. Representanten kan selv bestemme om vedkommende ønsker å bruke beløpet på seg selv eller å overlate det til partigruppen. Størrelsen på beløpet fastsettes i det årlige budsjettet.

Nystad-utvalget foreslår innføring av en modell for Sametingets representanter hvor Sametinget finansierer frivillig deltakelse på kurs, seminarer eller lignende hvor utgiftsdekning for deltakelse blir kompensert. Målgruppen for ordningen er Sametingets representanter. Ordningen vil erstatte dagens budsjettpost og ordning med komitéreiser for Sametingets fagkomiteer. Modellen innebærer også at representantene ikke kan spare opp rettigheten til kompensasjon til kommende år.

Forslaget forutsetter at den enkelte sametingsrepresentant må søke plenumsledelsen på forhånd om å få benytte ordningen. Utvalget viser til at ordningen kan regelfestes på en slik måte at den gir grunnlag permisjon med lønn. I denne nye modellen tilkjennes ikke møtehonorar eller annen godtgjørelse for forberedelser.

Utvalget foreslår at plenumsledelsen utarbeider reglement for forvaltningen av ordningen og gjør nødvendige avklaringer med skattemyndighetene.

Nystad-utvalget har ikke redegjort for de økonomiske konsekvensene av forslaget, men har tatt utgangspunkt i at ordningen skal være inspirert av ordningen på Lagtinget på Færøyene, og erstatte ordningen med komitéreiser. Hvis ordningen ikke skal medføre en større økning av utgiftene til politisk nivå på Sametingets budsjett, så kan det tas utgangspunkt i dagens ordning med komitéreiser, som finansieres gjennom Sametingets budsjett 2025 kapittel 14.1 budsjettpost 1111 hvor det er avsatt 1,381 millioner til Sametingets fagkomiteer.

Plenumsledelsen støtter forslaget om innføring av en ny ordning for kompetanseheving for sametingsrepresentantene, men ønsker at ordningen skal være en prøveordning og at den ikke skal medføre en økning i utgiftene til politisk nivå på Sametinget. Plenumsledelsen har tatt utgangspunkt i at ordningen skal dekke dokumenterte utgifter opp til en fast sum på anslagvis 35.000 kr per representant per år for deltakelse på relevante kurs, seminarer, utgifter til faglig oppdatering eller studiereiser med fastsatt program. Størrelsen på tilskuddet fastsettes i Sametingets årlige budsjettbehandling, men rammen skal ta utgangspunkt i rammen i Sametingets budsjett kapittel 14.1, 111 Sametingets fagkomitéer.

Plenumsledelsen støtter Nystad-utvalgets forslag om å innføre en kompetansehevingordning for representantene, og foreslår at dette innføres som en prøveordning fra høsten 2025 og erstatter ordningen med komitéreiser for fagkomiteene. Inndekningen for ordningen foreslås innarbeidet i Sametingets budsjett for 2026, og henvises til i de nye retningslinjene for Sametingets fagkomitéer.

1. Revidering av Etiske retningslinjer for Sametingets politikere

Etiske retningslinjer for Sametingets politikere ble sist revidert av Sametingets plenum i sak 09/19, 6.mars 2019.

I sak 003/18 Kunngjøring av nye saker, ble det fremmet forslag om at Sametinget skulle gjennomgå etiske retningslinjer og varslingsrutiner med henblikk på å unngå seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet.

I sak 032/18 vedtok Sametinget et nytt punkt 14 i de etiske retningslinjene, der all form for mobbing og trakassering inkludert seksuelt uønsket adferd er forbudt. I merknadene fra Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteen ble det blant annet bedt om at plenumsledelsen fremmer et utkast til rutiner for håndtering av uønskede/plagsomme seksuelle tilnærmelser. Plenum vedtok slike rutiner for håndtering av trakassering i sak 09/19 og det ble lagt inn en ny siste setning under punkt 14 i etiske retningslinjer: «Varsler behandles i henhold til Rutiner for håndtering av trakassering.»

Nystad-utvalget har ikke foreslått noen endringer i Etiske retningslinjer for Sametingets politikere da dette ikke lå eksplisitt til utvalgets mandat.

Plenumsledelsen har gjennomgått Etiske retningslinjer for Sametingets politikere og fremmer forslag til en mindre revisjon av disse retningslinjene. Formålet med endringene er å:

- synliggjøre behovet for åpenhet rundt representantenes institusjonelle tilknytninger, roller, verv og økonomiske interesser og de politiske gruppenes grupperegnskap
- gi en tydeligere antikorrupsjonsbestemmelse
- tydeliggjøre forholdet til ulike lobbyister som søker å påvirke Sametingets politikere
- tydeliggjøre at Sametingets politikere må være kritiske til desinformasjon og feilinformasjon
- tydeliggjøre politikernes ansvar for å opptre respektfullt i alle sammenhenger og særlig være bevisst på ytringsform i sosiale medier.

Plenumsledelsen ser ikke behov på nåværende tidspunkt å revidere de øvrige delene av de etiske retningslinjene for politisk nivå. Arbeidstilsynet har i dialog med Sametinget gitt tilbakemelding på at Sametingets etiske retningslinjer gir et godt grunnlag for økt bevissthet rundt etiske problemstillinger representantene møter. Plenumsledelsen viser til at retningslinjene ikke inneholder noen sanksjonsmuligheter, men er å anse som anbefalinger som alle Sametingets politikere skal tilpasse sin adferd etter.

6.1 Plenumsledelsen foreslår følgende endringer i Etiske retningslinjer for Sametingets politikere:

Under “Sametingets verdier”, punktet om “Sametingets politikere skal”, punkt 6 legges det til en ny 2.setning markert med kursiv og understreking:

6. gjøre hva de kan for å unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom Sametingets interesser og personlige forhold. *Sametingsrepresentantene skal bidra til åpenhet rundt sine egne roller, verv og økonomiske interesser og anmodes om å melde inn en oversikt over egne roller og verv til plenumsledelsen.*

Plenumsledelsen vurderer at dette tillegget vil bidra til større åpenhet rundt representantenes tilknytninger til ulike institusjoner og organisasjoner og vil dermed også bidra til å øke tilliten til Sametingets politikere. Endringen vil gjøre vurderingene av habilitet blant Sametingets politikere enklere, og vil sikre offentligheten innsyn i Sametingspolitikernes økonomiske interesser. Ordningen med at sametingsrepresentantene melder inn informasjon om sine styreverv vil gjelde fra valgperioden 2025-2029.

Plenumsledelsen foreslår å endre siste setning i punkt 6 til:

Det vises ellers til habilitetsreglene som følger av Sametingets forretningsordens § 33, jf. forvaltningslovens § 6.

Punkt 7 endres slik, endring markert med kursiv:

7. ikke akseptere for seg selv, *sin politiske gruppe*, for sin familie eller andre nærstående spesielle fordeler av

økonomisk eller annen art som kan oppfattes som å påvirke, eller være egnet til å påvirke politiske handlinger og vedtak. *Være bevisst på at innkjøp fra og samhandling med konsulenter, entreprenører, leverandører og andre*

forretningsforbindelser utgjør en risiko for å bli innblandet i korrupsjon. Derfor bør politikerne ta alle nødvendige forholdsregler ved innkjøp av varer og tjenester.

KS og norske kommuner har lenge arbeidet for større bevissthet rundt antikorrupsjon og offentlige myndigheter anmodes om å ha tydelig holdning når det gjelder tiltak for å bekjempe korrupsjon. Plenumsledelsen foreslår at Sametinget også tydeliggjør sine forventninger til at sametingspolitikere har en økt bevissthet om å være kritiske ved innkjøp mv. når de forvalter offentlige midler.

Punkt 10, legges til følgende setninger:

Det er opp til sametingspolitikerenes eget skjønn å avgjøre hvem de skal møte og hvem de vil motta informasjon fra. I møte med lobbyister av ulik karakter er det viktig å sørge for å være informert om hvilke interesser de representerer. Politikere må være bevisst på at de kan utsettes for desinformasjon og feilinformasjon.

Plenumsledelsen vurderer at det er nødvendig å føye til et eget punkt i de etiske retningslinjene om sametingsrepresentantenes holdninger til informasjon de mottar fra ulikt hold. KI og sosiale medier gir store fordeler ved informasjonsspredning, men medfører også utfordringer som representantene anmodes om å være bevisste på. Stortinget har et liknende punkt i sitt etiske regelverk.

Punkt 12 får et nytt tillegg markert med understreking:

Vise ryddighet og nøkternhet i økonomiske saker, i forhold til Sametingets eiendeler, og bidra til åpenhet rundt bruken av Sametingets tilskudd til de politiske gruppene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår, med tilhørende regnskap.

Plenumsledelsen vurderer at det er viktig med økt åpenhet rundt bruken av midlene til de politiske gruppene på Sametinget og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår, med tilhørende regnskap. Åpenhet vil bidra til å styrke tilliten som det samiske samfunnet og storsamfunnet har til at bruken av midlene skjer i tråd med Sametingets retningslinjer.

Punkt 14 deles opp i to, og siste setning blir ny punkt 15. Punkt 14 endres slik:

14.i sin rolle som sametingspolitiker behandle andre med respekt, og være bevisst på ytringsform særlig i sosiale medier. Dette betyr at alle former for trakassering og mobbing inkludert seksuelt uønsket adferd, ikke må skje.

Plenumsledelsen vurderer at det kan være formålstjenlig å tydeliggjøre at kommunikasjon gjennom sosiale medier i utgangspunktet er svært viktig for ytringsfriheten i et demokratisk samfunn, men at det også byr på utfordringer som representantene må være bevisste på.

Nytt punkt 15:

Alle partier representert på Sametinget oppfordres til å utvikle rutiner for behandling av uakseptabel adferd.

Plenumsledelsen vurderer at partigrupperingene på Sametinget selv bør ta økt ansvar for å utvikle rutiner innenfor sin partigruppering for håndtering av uakseptable adferd.

Sametingets plenum ber plenumsledelsen om å fremme fremtidige forslag til revisjon av Etiske retningslinjer for Sametingets politikere når plenumsledelsen mener det er behov for det eller når plenum ber om at det gjøres endringer.

Plenumsledelsen vurderer at fremtidige revisjoner av Etiske retningslinjer for Sametingets politikere gjøres ved behov, og at Sametingets praksis hvor disse retningslinjene må behandles hver valgperiode endres slik at det blir

opp til plenumsledelsen og plenum å vurdere om det er behov for revisjon. Plenum kan til enhver tid be om en revisjon av de etiske retningslinjene.

Plenumsledelsens innstilling:

1. Endringer i Sametingets forretningsorden

Sametinget vedtar følgende endringer i Sametingets forretningsorden. Endringene gjelder fra det tidspunkt vedtaket er gjort.

§ 6 Valg av komitéer, nemnder og utvalg

Dersom ikke annet er nevnt, skal forholdstallsprinsippet legges til grunn når plenum foretar valg til komitéer, nemnder og utvalg.

Ønske om nyvalg av komitéer, nemnder og utvalg må fremmes under konstituering. Dersom en femtedel av Sametingets representanter ønsker at et slikt valg skal finne sted, skal Sametinget foreta et slikt valg under gjeldene plenum.

§ 7 Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er Sametinget i plenum som fatter beslutning i alle saker som Sametinget ikke har delegert til andre organ. I tillegg består Sametinget av en plenumsledelse, en valgkomité, et kontrollutvalg, 3 fagkomiteer, en klagenemnd for tilskuddssaker, og et sametingsråd.

Plenumsledelsen og sametingsrådet fungerer til ny plenumsledelse og nytt sametingsråd er valgt.

§ 8 Plenumsledelsen

Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse.

Plenumsledelsen består av plenumsleder, nestleder og tre medlemmer.

Plenum velger blant plenumsledelsens medlemmer en plenumsleder og en nestleder. Valget av plenumsleder og nestleder gjennomføres på lik linje med valg av president, slik som beskrevet i § 11.

Plenumsleder innkaller plenumsledelsens medlemmer til møte.

Plenumsledelsen er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet.

Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av plenumsleder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 10 Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 representanter, samt 3 varamedlemmer som velges av plenum.

Plenum skal også foreta valg av leder og nestleder blant valgkomitéens medlemmer

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av valgkomitéens leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 12 Sametingsrådet

Nytt 2.ledd:

Sametingspresidenten er ansvarlig for Sametingets krise- og beredskapsledelse.

§ 14 Fagkomitéenes arbeid

Fagkomitéene fremmer innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen oversender komiteene.

I hver sak velger komiteene en saksordfører.

Fagkomitéene kan avholde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Møtene i fagkomitéene er åpne så lenge komiteene selv ikke bestemmer noe annet.

Ved stemmelikhet i eventuelle voteringer i komiteene gjør komitélederens stemme utslaget.

Plenum kan fastsette retningslinjer for Sametingets fagkomitéer etter innstilling fra plenumsledelsen.

§ 15 Valg av kontrollutvalg

Plenum velger et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på plenums vegne.

Plenum velger en leder, en nestleder og øvrige medlemmer. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som inngår i posisjon.

Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant plenums medlemmer. Medlemmer i kontrollutvalget må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Utelukket fra valg er ansatte i Sametinget.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av kontrollutvalgets leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 16 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets arbeidsområder er:

- a) å utøve kontroll med at sametingsrådet og plenumsledelsen gjennomfører de vedtak som fattes i plenum.
- b) å kontrollere Sametingets årsregnskap og gjennomgår eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen.
- c) dokumenter og meldinger fra Riksrevisjonen

Utvalget har også ansvar for gjennomgang av protokollene fra sametingsrådet.

Utvalget kan foreta egne undersøkelser i forvaltningen for å kontrollere om sametingsrådets politikk og plenumsledelsens vedtak, er i overensstemmelse med plenums vedtak og intensjoner. Før utvalget selv foretar slike undersøkelser, underrettes sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, som plikter å fremskaffe ønskede opplysninger.

Beslutningen om å starte egen undersøkelse kan fattes av et mindretall på to av utvalgets medlemmer.

Utvalget kan avgi innstilling til plenum om de saker den tar opp til behandling.

Plenum kan fastsette særskilte regler for kontrollutvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Kapittel 3 og 4 i Sametingets forretningsorden bytter plass.

§ 17: Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker

Endring av siste ledd:

Administrative ressurser tilknyttet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker skilles fra Sametingets øvrige administrasjon ved at stillingen administrativt legges under avdeling for politisk sekretariat. Avdelingsdirektør for Sametingets politiske sekretariat har personalansvar for administrative ressurser knyttet til klageorganet.

§ 23: Spørsmål til Sametingsrådet

Det er adgang for representantene å rette spørsmål til sametingsrådet enten i den muntlige spørretimen under plenumsmøtet eller som skriftlige spørsmål.

De skriftlige spørsmålene kan sendes til sametingsrådet gjennom hele året og skal besvares skriftlig innen to uker. Skriftlige spørsmål og svar gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider.

I den muntlige spørretimen svarer sametingsrådet på spørsmål som representantene stiller.

Representantene kan stille korte, aktuelle spørsmål, der taletiden er begrenset til to minutter.

Sametingsrådet får inntil tre minutter til å svare på spørsmålet.

Møteleder kan gi andre representanter ordet én gang til den saken som er tatt opp i spørsmålet, med en taletid begrenset til ett minutt.

Representanten kan stille ett oppfølgingsspørsmål, der taletiden er begrenset til ett minutt. Sametingsrådet får inntil to minutter til å svare på spørsmålet. Én representant kan ikke stille mer enn ett hovedspørsmål i en muntlig spørretime.

Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen via administrasjonen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum.

Plenumsledelsen avgjør hvilke spørsmål som kan stilles og rekkefølgen på spørsmålene.

Møteleder bestemmer når spørretimen slutter.

§ 25 Forslag og merknader

På plenumsmøtet fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ og deretter representantene.

Forslag og merknader fremmes i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen tas opp til behandling når forslagsstilleren fremmer det. Merknader følger saken.
- b) Forslag og merknader som er forhåndsvarslet ved innlevering til plenumsledelsen senest kl. 14.00 dagen før saken skal tas opp i plenum, behandles som forslag og merknader i a).
- c) Eventuelle endringer av fremlagte forslag skjer før debatten i den enkelte sak er avsluttet. I særskilte tilfeller kan Sametinget med to-tredjedels flertall godta å behandle forslag og merknader som ikke er levert innen fristen i b).

Alle forslag, merknader og endringer leveres skriftlig.

2. Forslag til endringer i «Reglement for Sametingets politiske nivå»

Punkt 2.1.1 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingsrådets politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse. Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

Punkt 2.1.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingets representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også utgiftsdekning for eventuelle ekstrakostnader representanten har.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomitéene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3% pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved egenmeldt sykdomsfravær aksepteres inntil 3 fraværsdager per år uten trekk i godtgjørelsen. Ved sykemelding foretas ikke trekk.

Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag, militær-eller sivilforsvarstjeneste.

Trekket kan per år utgjøre 100 % av den faste godtgjørelsen.

Trekket foretas kvartalsvis.

Punkt 2.1.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Komite lederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

Punkt 2.1.7 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse per år, samt godtgjørelse per representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer.

Status som gruppe i henhold til dette reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres.

Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette.

Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler.

Etter endt valgperiode kan gruppeledere etter søknad til plenumsledelsen kan tilstås fratreddesytelse tilsvarende en måneds godtgjørelse. Søknaden bør legitimere eventuelt merarbeid etter valgperiodens slutt.

Punkt 2.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsen rundes videre av til nærmeste 10 krone.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, sametingsrådet og politiske rådgivere.

Punkt 2.2.3 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende prosentsatser:

- a) Digitale møter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse.
- b) Digitale møter på inntil 1 time 0,098 % av presidentens godtgjørelse.
- c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse.

Digitale møter over 1 time honoreres som aktiv deltakelse per dag. Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

Punkt 2.2.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For klagenemnda for tilskuddssaker

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3. Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.3.

Punkt 2.3.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsene rundes videre av til nærmeste 10-krone.

Hjemneværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønsmottakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.

Punkt 4 i Reglement for Sametingets politiske nivå, variable satser for utgifter til omsorgsarbeid for Sametingets politikere:

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder: Inntil kr 2 500 pr. døgn, inntil barnet fyller 16 år.
- Til barnepass: Begrenset oppad til kr 1 000 pr. dag for første barn og kr 400 for hvert av de neste barna. Med barn forstås barn inntil 12 år.
- Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede: Godtgjøres med inntil kr 1 800 pr. dag, dette må dokumenteres fra offentlig instans.

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil barnet er ett år.

Punkt 6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ferierettigheter

Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 7 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Permisjoner

For Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

Punkt 8 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Fravær på grunn av egen sykdom

Sametingets representanter er folkevalgt og defineres som frilanser.

Til Sametingets heltidspolitikere og politiske rådgivere utbetaler Sametinget differansen mellom det NAV utbetaler etter reglene om sykepenge til frilansere, og hva den folkevalgte har i fast godtgjøring. Sametinget betaler sykepenge fra 1. til og med 16. sykefraværsdag.

Punkt 12 Pensjon:

Plenumsledelsen følger i samråd med Sametingsrådet opp arbeidet med pensjonsordning for sametingsrepresentanter.

3. Etablering av «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer» og inndeling av sakfelt for fagkomiteene

Sametinget vedtar at «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» erstattes med «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer».

Sametinget vedtar følgende *Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer*:

Kapittel 1 Organisering og oppgaver

1. Saksområder for Sametingets fagkomitéer

Listen er veiledende og plenumsledelsen skal kunne fravike denne når de skal fordele saker til komitéene.

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen skal arbeide med:

- Barnehagesaker
- Grunnskole og videregående opplæring
- Oppvekstvilkår for barn og unge generelt
- Høyere utdanning og forskning
- Sosiale forhold og helse
- Saker som berører våre eldre
- Familiepolitikk
- Språksaker
- Saker som omhandler religion
- Helse
- Teknologi
- Fritidstilbud til barn og unge
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen

Nærings- og kulturkomitéen skal arbeide med:

- Reiseliv

- Primærnæringer, herunder blant annet reindrift, landbruk, fiske og fangstkvoter, kombinasjonsnæringer
- Duodji
- Energisaker
- Transport og infrastruktur
- Kulturminner
- Miljøvern
- Motorferdsel
- Samt samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen.

Plan- og finanskomiteén skal arbeide med:

- Budsjett- og regnskapssaker
- Saker som omhandler Sametingene i Sápmi
- Overordnede retningslinjer som gjelder støtteordninger for Sametinget, FeFo, samt andre institusjoner.
- Distrikts- og bypolitikk
- Likestillingsspørsmål
- Overordnede rettighetsspørsmål, herunder samiske og folkerettslige rettighetsspørsmål
- Internasjonale spørsmål
- Planleggingssaker, landsdekkende og region.
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komitéen.
- Kulturaktiviteter er også innenfor komitéens arbeidsfelt. Det samme gjelder kirke, kulturminner og miljøvern. I tillegg arbeider komitéen med distriktpolitikk, regionplanlegging og samarbeidsavtaler med fylkeskommunene.

2. Fagkomitéens møter

Fagkomitéenes møter avholdes i forkant av plenumsmøtene i henhold til innkalling og tidsplan fastsatt av plenumsledelsen. En komité kan holde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Det kan avholdes ett forberedende digitalt møte mellom komitéleder, nestleder og evt. saksordførere før et ordinært komitémøte.

3. Permisjoner og habilitet

Representantene har samme plikt til å møte i komitéene som i plenum.

Permisjon skal søkes fra plenumsledelsen, jf. forretningsorden § 9. Innvilgede permisjoner skal meldes fra til komitélederne. Permisjon av kortere varighet, opptil en time, innvilges av komitéleder.

Varamedlemmer trer inn som medlem i den komitéen som den faste representanten sitter i. Vedrørende habilitet, gjelder forretningsordens regler, som beskrevet i § 33.

4. Komitéledelsens oppgaver

Komitéledelsen består av komitéleder og nestleder. Komitéledelsens oppgaver er:

- a) Komitéleder har ansvaret for å lede møtene i komitéen.
- b) Komitéledelsen oppnevner saksordførere og skyggesaksordførere, dersom dette er delegert til komitéledelsen av komitéen.
- c) Komitéledelsen har ansvaret for å invitere grupper eller personer til eventuelle høringer som komitéen avholder, jf. punkt 8.
- d) Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene.
- e) Komitéleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen.
- f) Komitéleder har ansvaret for å innkalle til eventuelle forberedende møter.

Dersom komitéleder har forfall, overtar nestleder dennes oppgaver. Har begge forfall kan komitéen velge setteleder

5. Saksordførere og skyggesaksordførere

Til hver sak skal det oppnevnes en saksordfører og en skyggesaksordfører, innen en uke før komitémøte avholdes. Komitéen foretar oppnevningen i forkant via telefonmøte eller andre digitale kommunikasjonsplattformer. Komitéen kan også velge å delegere dette til komitéleder og/eller nestleder.

Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komitéens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og at den legges ut på Sametingets nettsider.

Saksordførerne har ansvaret for å presentere for komitéen sakene som den har fått oversendt, søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komitéen ber om, samt ansvarlig for at komitéens innstilling er i samsvar med det som komitéen har besluttet i saken.

Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, orienterer om saksbehandlingen i komitéen og legger frem det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forslags-/merknadsstillerne.

Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, oppnevnes det en ny saksordfører. Skyggesaksordfører trer inn som saksordfører, dersom denne har fravær under behandlingen av saken i plenum.

Funksjonen som saksordfører skal rulleres blant komitéens medlemmer.

Komitémøter og behandling av saker

6. Generelt

Komitéene skal kun avgi innstilling i saker som Sametingsrådet eller plenumsledelsen har fremmet for behandling. Det kan ikke avgis innstilling eller fremmes uttalelser i andre saker.

Komitéen har likevel mulighet til å komme med forslag til saker eller tema for redegjørelser om ulike saksområder ovenfor plenumsledelsen eller Sametingsrådet. I slike tilfeller kan det votes, komitéleder har dobbeltstemme ved eventuell stemmelikhet.

7. Møtestart

Komitéleder foretar navneopprop og refererer innvilgede permisjoner.
Sakene skal åpnes første møtedag.
Det skal fastsettes frister for:

- a) innlevering av forslag og merknader til de ulike sakene
- b) spørsmål til sametingsrådet eller plenumsledelsen

8. Innhenting av opplysninger og annen dokumentasjon

Komitéens representanter kan fremme skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken til plenumsledelsen eller Sametingsrådet. Spørsmålene skal besvares skriftlig så raskt som mulig.

Sametingsrådet eller plenumsledelsen skal i tillegg møte i komitéen og besvare spørsmålene, og eventuelle oppfølgingsspørsmål.

Enkle avklaringer eller fortolkninger av regelverk kan foretas muntlig.

9. Høringer

Komitéene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komitéene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt om å få møte komitéen eller som komitéen har invitert til møtet.

Komitéenes høringer foregår for åpne dører så lenge komitéene ikke har bestemt noe annet.

10. Kunnskapsinnhenting for sametingsrepresentantene

Sametingsrepresentantene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene eller Sametinget behandler. Målet for ordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får mulighet til deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler.

Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor det fastsatte budsjettet for ordningen.

Representantenes ombudsplikt gjelder også på reiser de foretar etter denne ordningen.

11. Protokoll

Komitéleder har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komitéen og for at alt av dokumenter i sakene komitéen behandler blir registrert.

12. Åpenhet og pressens adgang

De ordinære komitémøtene skal være åpne for publikum og presse.

Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanternes og partiers oppfatninger og politikk. Medieutspill med basis i drøftelser og ordskifter i komitéen bør ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komitéene skal være fruktbare og åpne, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.

Komitéene kan imidlertid beslutte å lukke møtet ved behov.

Komitéinnstilling

13. Generelt

Fagkomitéene skal fremme skriftlig innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen har oversendt komitéene for behandling. Innstillingene skal være så korte som mulige og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til.

14. Innstillingens form

I en komitéinnstilling skal sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens, forslag til innstilling alltid legges til grunn.

Innstillingen kan bestå av:

- a) Merknader, endrings- eller tilleggsforslag der tilknytningen til forslaget fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, går klart frem, eller av
- b) motforslag som skal erstatte sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens forslag.

I behandlingen av sametingsrådets årlige forslag til budsjett for Sametinget kan det fremmes alternative budsjett, der det alternative budsjettet også kan inneholde deler av sametingsrådets forslag.

Alle forslag og merknader, samt endringer til disse, skal fremmes skriftlig.

Det skal gå klart fram hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene. Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.

Komitéinnstillingen skal følge mal/oppsett som fremgår av punkt 16.

15. Frister

En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til plenumsledelsen umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.

Plenumsledelsen kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, overføre saken til behandling i en annen komité eller utsette avgivelse av innstilling til neste plenum. Søknad om utsettelse og svar fra plenumsledelsen skal være skriftlig.

16. Mal for komitéinnstilling

Plenumsledelsen fastsetter en mal for komitéinnstilling med utgangspunkt i utkastet laget av Nystad-utvalget, med mulighet for å forenkle og forkorte malen.

4. Forslag om en prøveordning for kompetanseheving og kunnskapsinnhenting for representantene

Sametinget vedtar at det igangsettes en ny prøveordning med kompetansehevings- og kunnskapsinnhentingstiltak for sametingsrepresentantene. Ordningen finansieres gjennom Sametingets budsjett og erstatter dagens ordning med komitéreiser for representantenes faglige oppdatering og samfunnskontakt i kapittel 14.1.3: Sametingets fagkomitéer.

Målet for prøveordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får større medvirkning i valget av reisemål, deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler. Det settes av midler i Sametingets budsjett for 2026 til formålet.

Prøveordningen forvaltes av Sametingets plenumsledelse og gjelder inntil Sametingets plenum vedtar at den ikke lenger skal gjelde.

5. Endringer i *Etiske retningslinjer for Sametingets politikere*

Sametingets plenum vedtar følgende endringer til *Etiske retningslinjer for Sametingets politikere*:

Under “Sametingets verdier”, punktet om “Sametingets politikere skal”, punkt 6 legges det til en ny 2.setning:

Sametingsrepresentantene skal bidra til åpenhet rundt sine egne roller, verv og økonomiske interesser og anmodes om å melde inn en oversikt over egne roller og verv til plenumsledelsen.

Siste setning i punkt 6 endres til:

Det vises ellers til habilitetsreglene som følger av Sametingets forretningsordens § 33, jf. forvaltningslovens § 6.

Punkt 7 endres slik, endring markert med kursiv:

7. ikke akseptere for seg selv, *sin politiske gruppe*, for sin familie eller andre nærstående spesielle fordeler av økonomisk eller annen art som kan oppfattes som å påvirke, eller være egnet til å påvirke politiske handlinger og vedtak. *Være bevisst på at innkjøp fra og samhandling med konsulenter, entreprenører, leverandører og andre forretningsforbindelser utgjør en risiko for å bli innblandet i korrupsjon. Derfor bør politikerne ta alle nødvendige forholdsregler ved innkjøp av varer og tjenester.*

Punkt 10, legges til følgende setninger:

Det er opp til sametingspolitikerenes eget skjønn å avgjøre hvem de skal møte og hvem de vil motta informasjon fra. I møte med lobbyister av ulik karakter er det viktig å sørge for å være informert om hvilke interesser de representerer. Politikere må være bevisst på at de kan utsettes for desinformasjon og feilinformasjon.

Punkt 12 får et nytt tillegg markert med understreking:

Vise ryddighet og nøkternhet i økonomiske saker, i forhold til Sametingets eiendeler, og bidra til åpenhet rundt bruken av Sametingets tilskudd til de politiske gruppene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår, med tilhørende regnskap.

Punkt 14 deles opp i to, og siste setning blir ny punkt 15. Punkt 14 endres slik:

14.i sin rolle som sametingspolitiker behandle andre med respekt, *og være bevisst på ytringsform særlig i sosiale medier*. Dette betyr at alle former for trakassering og mobbing inkludert seksuelt uønsket adferd, ikke må skje.

Nytt punkt 15:

Alle partier representert på Sametinget oppfordres til å utvikle rutiner for behandling av uakseptabel adferd.

Sametingets plenum ber plenumsledelsen om å fremme fremtidige forslag til revisjon av Etske retningslinjer for Sametingets politikere når plenumsledelsen mener det er behov for det eller når plenum ber om at det gjøres endringer.

Dievasčoahkkinjođihangoddi/Plenumsledelsen_015/25

DCJ - vedtak:

Plenumsledelsens innstilling:

1. Endringer i Sametingets forretningsorden

Sametinget vedtar følgende endringer i Sametingets forretningsorden. Endringene gjelder fra det tidspunkt vedtaket er gjort.

§ 6 Valg av komitéer, nemnder og utvalg

Dersom ikke annet er nevnt, skal forholdstallsprinsippet legges til grunn når plenum foretar valg til komitéer, nemnder og utvalg.

Ønske om nyvalg av komitéer, nemnder og utvalg må fremmes under konstituering. Dersom en femtedel av Sametingets representanter ønsker at et slikt valg skal finne sted, skal Sametinget foreta et slikt valg under gjeldene plenum.

§ 7 Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er Sametinget i plenum som fatter beslutning i alle saker som Sametinget ikke har delegert til andre organ. I tillegg består Sametinget av en plenumsledelse, en valgkomité, et kontrollutvalg, 3 fagkomiteer, en klagenemnd for tilskuddssaker, og et sametingsråd.

Plenumsledelsen og sametingsrådet fungerer til ny plenumsledelse og nytt sametingsråd er valgt.

§ 8 Plenumsledelsen

Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse.

Plenumsledelsen består av plenumsleder, nestleder og tre medlemmer.

Plenum velger blant plenumsledelsens medlemmer en plenumsleder og en nestleder. Valget av plenumsleder og nestleder gjennomføres på lik linje med valg av president, slik som beskrevet i § 11.

Plenumsleder innkaller plenumsledelsens medlemmer til møte.

Plenumsledelsen er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet.

Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av plenumsleder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 10 Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 representanter, samt 3 varamedlemmer som velges av plenum.

Plenum skal også foreta valg av leder og nestleder blant valgkomitéens medlemmer

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av valgkomitéens leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 12 Sametingsrådet

Nytt 2.ledd:

Sametingspresidenten er ansvarlig for Sametingets krise- og beredskapsledelse.

§ 14 Fagkomitéenes arbeid

Fagkomitéene fremmer innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen oversender komiteene.

I hver sak velger komiteene en saksordfører.

Fagkomitéene kan avholde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Møtene i fagkomitéene er åpne så lenge komiteene selv ikke bestemmer noe annet.

Ved stemmelikhet i eventuelle voteringer i komiteene gjør komitélederens stemme utslaget.

Plenum kan fastsette retningslinjer for Sametingets fagkomitéer etter innstilling fra plenumsledelsen.

§ 15 Valg av kontrollutvalg

Plenum velger et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på plenums vegne.

Plenum velger en leder, en nestleder og øvrige medlemmer. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som inngår i posisjon.

Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant plenums medlemmer. Medlemmer i kontrollutvalget må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Utelukket fra valg er ansatte i Sametinget.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av kontrollutvalgets leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 16 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets arbeidsområder er:

- a) å utøve kontroll med at sametingsrådet og plenumsledelsen gjennomfører de vedtak som fattes i plenum.
- b) å kontrollere Sametingets årsregnskap og gjennomgår eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen.
- c) dokumenter og meldinger fra Riksrevisjonen

Utvalget har også ansvar for gjennomgang av protokollene fra sametingsrådet.

Utvalget kan foreta egne undersøkelser i forvaltningen for å kontrollere om sametingsrådets politikk og plenumsledelsens vedtak, er i overensstemmelse med plenums vedtak og intensjoner. Før utvalget

selv foretar slike undersøkelser, underrettes sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, som plikter å fremskaffe ønskede opplysninger.

Beslutningen om å starte egen undersøkelse kan fattes av et mindretall på to av utvalgets medlemmer.

Utvalget kan avgi innstilling til plenum om de saker den tar opp til behandling.

Plenum kan fastsette særskilte regler for kontrollutvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Kapittel 3 og 4 i Sametingets forretningsorden bytter plass.

§ 17: Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker

Endring av siste ledd:

Administrative ressurser tilknyttet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker skilles fra Sametingets øvrige administrasjon ved at stillingen administrativt legges under avdeling for politisk sekretariat. Avdelingsdirektør for Sametingets politiske sekretariat har personalansvar for administrative ressurser knyttet til klageorganet.

§ 23: Spørsmål til Sametingsrådet

Det er adgang for representantene å rette spørsmål til sametingsrådet enten i den muntlige spørretimen under plenumsmøtet eller som skriftlige spørsmål.

De skriftlige spørsmålene kan sendes til sametingsrådet gjennom hele året og skal besvares skriftlig innen to uker. Skriftlige spørsmål og svar gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider.

I den muntlige spørretimen svarer sametingsrådet på spørsmål som representantene stiller.

Representantene kan stille korte, aktuelle spørsmål, der taletiden er begrenset til to minutter.

Sametingsrådet får inntil tre minutter til å svare på spørsmålet.

Møteleder kan gi andre representanter ordet én gang til den saken som er tatt opp i spørsmålet, med en taletid begrenset til ett minutt.

Representanten kan stille ett oppfølgingsspørsmål, der taletiden er begrenset til ett minutt. Sametingsrådet får inntil to minutter til å svare på spørsmålet. Én representant kan ikke stille mer enn ett hovedspørsmål i en muntlig spørretime.

Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen via administrasjonen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum.

Plenumsledelsen avgjør hvilke spørsmål som kan stilles og rekkefølgen på spørsmålene.

Møteleder bestemmer når spørretimen slutter.

§ 25 Forslag og merknader

På plenumsmøtet fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ og deretter representantene.

Forslag og merknader fremmes i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen tas opp til behandling når forslagsstilleren fremmer det. Merknader følger saken.
- b) Forslag og merknader som er forhåndsvarslet ved innlevering til plenumsledelsen senest kl. 14.00 dagen før saken skal tas opp i plenum, behandles som forslag og merknader i a).
- c) Eventuelle endringer av fremlagte forslag skjer før debatten i den enkelte sak er avsluttet. I særskilte tilfeller kan Sametinget med to-tredjedels flertall godta å behandle forslag og merknader som ikke er levert innen fristen i b).

Alle forslag, merknader og endringer leveres skriftlig.

2. Forslag til endringer i «Reglement for Sametingets politiske nivå»

Punkt 2.1.1 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingsrådets politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse. Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

Punkt 2.1.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingets representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også utgiftsdekning for eventuelle ekstrakostnader representanten har.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomitéene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3% pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved egenmeldt sykdomsfravær aksepteres inntil 3 fraværsdager per år uten trekk i godtgjørelsen. Ved sykemelding foretas ikke trekk.

Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag, militær-eller sivilforsvarstjeneste.

Trekket kan per år utgjøre 100 % av den faste godtgjørelsen.

Trekket foretas kvartalsvis.

Punkt 2.1.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Komitélederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

Punkt 2.1.7 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse per år, samt godtgjørelse per representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer.

Status som gruppe i henhold til dette reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres.

Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette.

Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler.

Etter endt valgperiode kan gruppeledere etter søknad til plenumsledelsen kan tilstås fratreddesytelse tilsvarende en måneds godtgjørelse. Søknaden bør legitimere eventuelt merarbeid etter valgperiodens slutt.

Punkt 2.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsen rundes videre av til nærmeste 10 krone.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, sametingsrådet og politiske rådgivere.

Punkt 2.2.3 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende prosentsatser:

- a) Digitale møter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse.
- b) Digitale møter på inntil 1 time 0,098 % av presidentens godtgjørelse.

c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse.

Digitale møter over 1 time honoreres som aktiv deltakelse per dag. Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

Punkt 2.2.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For klagenemnda for tilskuddssaker

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3. Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.3.

Punkt 2.3.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsene rundes videre av til nærmeste 10-krone.

Hjemmевærende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønnsinntakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.

Punkt 4 i Reglement for Sametingets politiske nivå, variable satser for utgifter til omsorgsarbeid for Sametingets politikere:

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder: Inntil kr 2 500 pr. døgn, inntil barnet fyller 16 år.

- Til barnepass: Begrenset oppad til kr 1 000 pr. dag for første barn og kr 400 for hvert av de neste barna. Med barn forstås barn inntil 12 år.
- *Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede: Godtgjøres med inntil kr 1 800 pr. dag, dette må dokumenteres fra offentlig instans.*

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil barnet er ett år.

Punkt 6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ferierettigheter

Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvike ferie.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 7 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Permisjoner

For Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

Punkt 8 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Fravær på grunn av egen sykdom

Sametingets representanter er folkevalgt og defineres som frilansere.

Til Sametingets heltidspolitikere og politiske rådgivere utbetaler Sametinget differansen mellom det NAV utbetaler etter reglene om sykepenger til frilansere, og hva den folkevalgte har i fast godtgjøring. Sametinget betaler sykepenger fra 1. til og med 16. sykefraværsdag.

Punkt 12 Pensjon:

Plenumsledelsen følger i samråd med Sametingsrådet opp arbeidet med pensjonsordning for sametingsrepresentanter.

3. Etablering av «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer» og inndeling av saksfelt for fagkomiteene

Sametinget vedtar at «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» erstattes med «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer».

Sametinget vedtar følgende Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer:

Kapittel 1 Organisering og oppgaver

1. Saksområder for Sametingets fagkomitéer

Listen er veiledende og plenumsledelsen skal kunne fravike denne når de skal fordele saker til komitéene.

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen skal arbeide med:

- Barnehagesaker
- Grunnskole og videregående opplæring
- Oppvekstvilkår for barn og unge generelt
- Høyere utdanning og forskning
- Sosiale forhold og helse
- Saker som berører våre eldre
- Familiepolitikk
- Språksaker
- Saker som omhandler religion
- Helse
- Teknologi
- Fritidstilbud til barn og unge
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen

Nærings- og kulturkomitéen skal arbeide med:

- Reiseliv
- Primærnæringer, herunder blant annet reindrift, landbruk, fiske og fangstkvoter, kombinasjonsnæringer
- Duodji
- Energisaker

- Transport og infrastruktur
- Kulturminner
- Miljøvern
- Motorferdsel
- Samt samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen.

Plan- og finanskomiteén skal arbeide med:

- Budsjett- og regnskapssaker
- Saker som omhandler Sametingene i Sápmi
- Overordnede retningslinjer som gjelder støtteordninger for Sametinget, FeFo, samt andre institusjoner.
- Distrikts- og bypolitikk
- Likestillingsspørsmål
- Overordnede rettighetsspørsmål, herunder samiske og folkerettslige rettighetsspørsmål
- Internasjonale spørsmål
- Planleggingssaker, landsdekkende og region.
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komitéen.
- **Kulturaktiviteter er også innenfor komitéens arbeidsfelt. Det samme gjelder kirke, kulturminner og miljøvern. I tillegg arbeider komitéen med distriktspolitikk, regionplanlegging og samarbeidsavtaler med fylkeskommunene.**

2. Fagkomitéens møter

Fagkomitéenes møter avholdes i forkant av plenumsmøtene i henhold til innkalling og tidsplan fastsatt av plenumsledelsen. En komité kan holde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Det kan avholdes ett forberedende digitalt møte mellom komitéleder, nestleder og evt. saksordførere før et ordinært komitémøte.

3. Permisjoner og habilitet

Representantene har samme plikt til å møte i komitéene som i plenum.

Permisjon skal søkes fra plenumsledelsen, jf. forretningsorden § 9. Innvilgede permisjoner skal meldes fra til komitélederne. Permisjon av kortere varighet, opptil en time, innvilges av komitéleder.

Varamedlemmer trer inn som medlem i den komitéen som den faste representanten sitter i.

Vedrørende habilitet, gjelder forretningsordens regler, som beskrevet i § 33.

4. Komitéledelsens oppgaver

Komitéledelsen består av komitéleder og nestleder. Komitéledelsens oppgaver er:

- a) Komitéleder har ansvaret for å lede møtene i komitéen.
- b) Komitéledelsen oppnevner saksordførere og skyggesaksordførere, dersom dette er delegert til komitéledelsen av komitéen.
- c) Komitéledelsen har ansvaret for å invitere grupper eller personer til eventuelle høringer som komitéen avholder, jf. punkt 8.
- d) Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene.
- e) Komitéleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen.
- f) Komitéleder har ansvaret for å innkalle til eventuelle forberedende møter.

Dersom komitéleder har forfall, overtar nestleder dennes oppgaver. Har begge forfall kan komitéen velge setteleder

5. Saksordførere og skyggesaksordførere

Til hver sak skal det oppnevnes en saksordfører og en skyggesaksordfører, innen en uke før komitémøte avholdes. Komitéen foretar oppnevningen i forkant via telefonmøte eller andre digitale kommunikasjonsplattformer. Komitéen kan også velge å delegere dette til komitéleder og/eller nestleder.

Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komitéens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og at den legges ut på Sametingets nettsider.

Saksordførerne har ansvaret for å presentere for komitéen sakene som den har fått oversendt, søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komitéen ber om, samt ansvarlig for at komitéens innstilling er i samsvar med det som komitéen har besluttet i saken.

Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, orienterer om saksbehandlingen i komitéen og legger frem det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forslags-/merknadsstillerne.

Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, oppnevnes det en ny saksordfører. Skyggesaksordfører trer inn som saksordfører, dersom denne har fravær under behandlingen av saken i plenum.

Funksjonen som saksordfører skal rulleres blant komitéens medlemmer.

Komitémøter og behandling av saker

6. Generelt

Komitéene skal kun avgis innstilling i saker som Sametingsrådet eller plenumsledelsen har fremmet for behandling. Det kan ikke avgis innstilling eller fremmes uttalelser i andre saker.

Komitéen har likevel mulighet til å komme med forslag til saker eller tema for redegjørelser om ulike saksområder ovenfor plenumsledelsen eller Sametingsrådet. I slike tilfeller kan det voteres, komitéleder har dobbeltstemme ved eventuell stemmelikhet.

7. Møtestart

Komitéleder foretar navneopprop og refererer innvilgede permisjoner.

Sakene skal åpnes første møtedag.

Det skal fastsettes frister for:

- a) innlevering av forslag og merknader til de ulike sakene
- b) spørsmål til sametingsrådet eller plenumsledelsen

8. Innhenting av opplysninger og annen dokumentasjon

Komitéens representanter kan fremme skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken til plenumsledelsen eller Sametingsrådet. Spørsmålene skal besvares skriftlig så raskt som mulig.

Sametingsrådet eller plenumsledelsen skal i tillegg møte i komitéen og besvare spørsmålene, og eventuelle oppfølgingsspørsmål.

Enkle avklaringer eller fortolkninger av regelverk kan foretas muntlig.

9. Høringer

Komitéene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komitéene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt om å få møte komitéen eller som komitéen har invitert til møtet.

Komitéenes høringer foregår for åpne dører så lenge komitéene ikke har bestemt noe annet.

10. Kunnskapsinnhenting for sametingsrepresentantene

Sametingsrepresentantene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene eller Sametinget behandler. Målet for ordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får mulighet til deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler.

Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor det fastsatte budsjettet for ordningen.

Representantenes ombudsplikt gjelder også på reiser de foretar etter denne ordningen.

11. Protokoll

Komitéleder har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komitéen og for at alt av dokumenter i sakene komitéen behandler blir registrert.

12. Åpenhet og pressens adgang

De ordinære komitémøtene skal være åpne for publikum og presse.

Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers oppfatninger og politikk. Medieutspill med basis i drøftelser og ordskifter i komitéen bør ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komitéene skal være fruktbare og åpne, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.

Komitéene kan imidlertid beslutte å lukke møtet ved behov.

Komitéinnstilling

13. Generelt

Fagkomitéene skal fremme skriftlig innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen har oversendt komitéene for behandling. Innstillingene skal være så korte som mulige og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til.

14. Innstillingens form

I en komitéinnstilling skal sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens, forslag til innstilling alltid legges til grunn.

Innstillingen kan bestå av:

- a) Merknader, endrings- eller tilleggsforslag der tilknytningen til forslaget fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, går klart frem, eller av
- b) motforslag som skal erstatte sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens forslag.

I behandlingen av sametingsrådets årlige forslag til budsjett for Sametinget kan det fremmes alternative budsjett, der det alternative budsjettet også kan inneholde deler av sametingsrådets forslag.

Alle forslag og merknader, samt endringer til disse, skal fremmes skriftlig.

Det skal gå klart fram hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene. Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.

Komitéinnstillingen skal følge mal/oppsett som fremgår av punkt 16.

15. Frister

En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til plenumsledelsen umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.

Plenumsledelsen kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, overføre saken til behandling i en annen komité eller utsette avgivelse av innstilling til neste plenum. Søknad om utsettelse og svar fra plenumsledelsen skal være skriftlig.

16. Mal for komitéinnstilling

Plenumsledelsen fastsetter en mal for komitéinnstilling med utgangspunkt i utkastet laget av Nystad-utvalget, med mulighet for å forenkle og forkorte malen.

4. Forslag om en prøveordning for kompetanseheving og kunnskapsinnhenting for representantene

Sametinget vedtar at det igangsettes en ny prøveordning med kompetansehevings- og kunnskapsinnhentingstiltak for sametingsrepresentantene. Ordningen finansieres gjennom Sametingets budsjett og erstatter dagens ordning med komitéreiser for representantenes faglige oppdatering og samfunnskontakt i kapittel 14.1.3: Sametingets fagkomitéer.

Målet for prøveordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får større medvirkning i valget av reisemål, deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler. Det settes av midler i Sametingets budsjett for 2026 til formålet.

Prøveordningen forvaltes av Sametingets plenumsledelse og gjelder inntil Sametingets plenum vedtar at den ikke lenger skal gjelde.

5. Endringer i *Etiske retningslinjer for Sametingets politikere*

Sametingets plenum vedtar følgende endringer til *Etiske retningslinjer for Sametingets politikere*:

Under "Sametingets verdier", punktet om "Sametingets politikere skal", punkt 6 legges det til en ny 2.setning:

Sametingsrepresentantene skal bidra til åpenhet rundt sine egne roller, verv og økonomiske interesser og anmodes om å melde inn en oversikt over egne roller og verv til plenumsledelsen.

Siste setning i punkt 6 endres til:

Det vises ellers til habilitetsreglene som følger av Sametingets forretningsordens § 33, jf. forvaltningslovens § 6.

Punkt 7 endres slik, endring markert med kursiv:

7. ikke akseptere for seg selv, sin politiske gruppe, for sin familie eller andre nærstående spesielle fordeler av økonomisk eller annen art som kan oppfattes som å påvirke, eller være egnet til å påvirke politiske handlinger og vedtak. Være bevisst på at innkjøp fra og samhandling med konsulenter, entreprenører, leverandører og andre forretningsforbindelser utgjør en risiko for å bli innblandet i korrupsjon. Derfor bør politikerne ta alle nødvendige forholdsregler ved innkjøp av varer og tjenester.

Punkt 10, legges til følgende setninger:

Det er opp til sametingspolitikkerens eget skjønn å avgjøre hvem de skal møte og hvem de vil motta informasjon fra. I møte med lobbyister av ulik karakter er det viktig å sørge for å være informert om hvilke interesser de representerer. Politikere må være bevisst på at de kan utsettes for desinformasjon og feilinformasjon.

Punkt 12 får et nytt tillegg markert med understreking:

Vise ryddighet og nøkternhet i økonomiske saker, i forhold til Sametingets eiendeler, og bidra til åpenhet rundt bruken av Sametingets tilskudd til de politiske gruppene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår, med tilhørende regnskap.

Punkt 14 deles opp i to, og siste setning blir ny punkt 15. Punkt 14 endres slik:

14. i sin rolle som sametingspolitiker behandle andre med respekt, og være bevisst på ytringsform særlig i sosiale medier. Dette betyr at alle former for trakassering og mobbing inkludert seksuelt uønsket adferd, ikke må skje.

Nytt punkt 15:

Alle partier representert på Sametinget oppfordres til å utvikle rutiner for behandling av uakseptabel adferd.

Sametingets plenum ber plenumsledelsen om å fremme fremtidige forslag til revisjon av Etiske retningslinjer for Sametingets politikere når plenumsledelsen mener det er behov for det eller når plenum ber om at det gjøres endringer.

Plan og finanskomiteen_-007/25

PFK - vedtak:

Innledning

Plan- og finanskomiteen har behandlet sak 007/25: Revisjon av retningslinjer for Sametingets

politiske virksomhet

Merknader

Merknad 1

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitemedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Sametingsrådet bes forberede sak om Reglement for delegering av myndighet fra Sametingets plenum. En slik sak skal fremmes for plenum i begynnelsen av hver sametingsperiode

Merknad 2

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitemedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Disse medlemmene i Sametingets plan- og finanskomite viser til og gjør oppmerksom på forarbeider, kommentarer og begrunnelser for de innstilte endringene i Sametingets arbeidsorden, som beskrevet i Nystad-utvalgets rapport med forslag til endringer i forretningsorden.

Merknad 3

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitemedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Disse medlemmene av Sametingets plan- og finanskomite bemerker at Sametingets forretningsorden § 9 litra a fastslår at en av plenumsledelsens oppgaver er å forestå forvaltning av Sametingets valgmanntall og valg til sameting. Samtidig fastslår Forskrift om valg til Sametinget § 18 første ledd at "Sametingets valgnemnd har ansvar for forberedelse og avvikling av valget".

Disse medlemmene viser til at de to regelverkene tilsynelatende er motstridende og ber plenumsledelsen, i samarbeid med sametingsrådet, om å vurdere behov for tiltak for å unngå uklarheter om ansvar mellom plenumsledelsen og valgnemnda

Merknad 4

Merknad fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

Nordkalottfolket viser til at inntektsgapet mellom sametingspresidenten og det øvrige samiske samfunnet har økt betydelig de siste årene. Vi mener det er uheldig at Sametinget – som skal være et redskap for folket – fjerner seg økonomisk fra det folket vi er satt til å representere.

Derfor mener vi at godtgjøringen til sametingspresidenten bør justeres ned.

Samtidig erkjenner vi at presidentvervet innebærer et ansvar som skal kompenseres for. Vi mener også at det er prinsipielt ryddig å knytte godtgjøringen til det nasjonale folkevalgte nivået, stortingsrepresentantenes godtgjøringer.

Vi foreslår at sametingspresidentens godtgjørelse settes til 105 % av stortingsrepresentantenes godtgjøring. Dette gir rom for å anerkjenne ansvaret, samtidig som det bringer godtgjøringen ned på et nivå som står i bedre forhold til resten av det samiske samfunnet.

Videre foreslår vi at faste representanter får en fast godtgjørelse som dekker møter i plenum og komite, og at det fortsatt gis møtegodtgjørelse for gruppemøter og andre møter utenom det ordinære.

Dette vil gi et enklere og mer oversiktlig system, og samtidig redusere behovet for administrativ oppfølging. I praksis vil bare trekk ved fravær som krever kontroll, og en fast ordning vil derfor innebære mindre merarbeid både for administrasjonen og representantene selv.

Forslag

Forslag 1

Forslag fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka, Eirik Larsen og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen Råskhof, stiller seg bak.

§ 15 – Valg av kontrollutvalg

2. avsnitt første setning endres til (nytt understreket):

Utvalget skal ha minst 5 medlemmer med personlige varamedlemmer.

Forslag 2

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen.

Komiteedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Nytt fjerde ledd i Sametingets grunnregler § 1 (tillegg): "Sametinget holder minst fire plenumsmøter i løpet av kalenderåret".

Endring i Sametingets forretningsorden § 3 (endring): "Sametinget holder minst 3 plenumsmøter i løpet av kalenderåret" til "Sametinget holder minst fire plenumsmøter i løpet av kalenderåret".

Forslag 3

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komiteedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Endring i Sametingets forretningsorden § 8 første ledd (tillegg): "Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse." endres til "Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse med personlige varamedlemmer."

Endring i Sametingets forretningsorden § 8 syvende ledd (tillegg): "Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen" endres til "Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen ved delegasjonsfullmakt".

Endring i Sametingets forretningsorden § 9 første ledd litra a (tillegg): "å forestå forvaltning av Sametingets valgmanntall og valg til sameting," endres til "å forestå forvaltning og ettersyn av Sametingets valgmanntall og valg til sameting,"

Endring i Sametingets forretningsorden § 23 åttende ledd (endring): "Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen via administrasjonen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum." endres til "Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum."

Endring i Sametingets forretningsorden § 26 første ledd andre setning (endring): "Denne fremmes skriftlig til møtelederen under forhandlingene." endres til "Denne fremmes skriftlig – og fremføres muntlig – til møtelederen under forhandlingene."

Forslag 4

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komiteedlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen

Råskhof stiller seg bak.

Ny § 24a Interpellasjoner (tillegg)

Representanter kan fremme interpellasjoner til sametingsrådet. Interpellasjonen skal være kort og brukes for spørsmål om større aktuelle saker.

Interpellasjonen skal være plenumsledelsen i hende senest kl. 09.00 sju dager før plenumsmøtet starter. I tilfelle flere representanter ønsker å interpellere om samme problemstilling, vil den som først leverte interpellasjonen til plenumsledelsen få anledning til å fremme interpellasjonen. Plenumsledelsen skal gi svar på om interpellasjonen er godtatt senest kl. 09.00 fem dager før plenumsmøtet og samtidig informere sametingsrådet om interpellasjonen.

Plenumsledelsen skal avvise interpellasjoner om noe som faller utenfor sametingsrådets ansvarsområde, saker som er under behandling i komiteene, saker som det er gitt innstilling om og som ennå ikke er behandlet av Sametinget; og problemstillinger som det allerede er innlevert interpellasjon om det siste året. Plenumsledelsen kan begrense antallet interpellasjoner som tillates fremmet.

Interpellasjoner skal settes på saklisten. Interpellasjoner kan likevel nektes behandlet av plenum med alminnelig flertall.

Ved behandlingen får først interpellanten ordet i inntil fem minutter til å forklare innholdet av interpellasjonen. Dersom sametingsrådet erklærer at det ikke vil bli gitt noe svar på interpellasjonen, er forhandlingene slutt med det.

Dersom sametingsrådet velger å svare, gis sametingsrådet fem minutter til svarinnlegg. I tillegg gis det inntil 30 minutters debatt i forbindelse med interpellasjonen. I den etterfølgende debatten har først interpellanten og sametingsrådet rett til ett innlegg hver, på inntil to minutter. Deretter kan andre representanter få ordet én gang hver, med taletid på inntil to minutter. Til slutt har interpellanten og sametingsrådet rett til ett innlegg på inntil tre minutter hver. Det gis ikke replikker.

Det kan ikke fremsettes forslag i tilknytning til behandlingen av en interpellasjon.

Forslag 5

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komitelemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 1 andre ledd (tillegg): "Saker som omhandler religion" endres til "Saker som omhandler religion og livssyn"

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 1 andre ledd (tillegg): "Teknologi" endres til "Teknologi og kunstig intelligens".

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 1 tredje ledd (tillegg): "Meahcásteapmi" legges til som nytt og eget kulepunkt nedenfor kulepunktet om primærnæringer.

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 1 fjerde ledd (tillegg): "Sikkerhet og forsvar" legges til som nytt og eget kulepunkt nedenfor kulepunktet om internasjonale spørsmål.

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 2 første ledd litra e (tillegg): "Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene." endres til "Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene og for at alt av dokumenter i sakene komitéen behandler blir registrert."

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 2 fjerde ledd (endring): "evt." endres til "eventuelt".

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 4 andre ledd (endring): "settelede" endres til "setteleder".

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 11 (endring) strykes i sin helhet. Påfølgende punkter nummeres på nytt.

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 15 andre ledd (endring): "skriftli" endres til "skriftlig".

Endring i Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer punkt 16 (endring): "Plenumsledelsen fastsetter en mal for komitéinnstilling med utgangspunkt i utkastet laget av Nystad-utvalget, med mulighet for å forenkle og forkorte malen." endres til "Plenumsledelsen fastsetter en mal for komitéinnstilling."

Forslag 6

Forslag fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Senterpartiet (SP) ved Eirik Larsen. Komited medlemmene fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Beaska Niillas, Tor Gunnar Nystad, Per Johnny Sara, Kristin Sara, Piera Heaika Muotka og fra Senterpartiet (SP) ved Maksim Guttormsen Råskhof stiller seg bak.

Endring i Reglement for Sametingets politiske nivå:

"Punkt 2.1.1" i innstillingen endres til "Punkt 2.1.2"

Punkt 2.2.2 endres til (endring):

Leder og nestleder i fagkomiteene, eller den som aktivt leder møtene i fagkomiteene, har en godtgjørelse som tilsvarer to - 2 - ganger satsene i 2.2.3.

Dette gjelder også ved gjennomføring av komitereiser.

Øvrige representanters deltakelse på komitereise godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Punkt 2.3.1 (endring): De to avrundingsreglene endres fra “nærmeste 50 krone” til “nærmeste 10 krone”.

Punkt 12 (endring):

12 Pensjon

Plenumsleder og sametingsrådet er medlemmer av pensjonsordningen, jf. lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-15.

Politiske rådgivere følger samme pensjonsordning som Sametingets ansatte.

Punkt 13 andre ledd endres til (endring):

Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere kan ved fratreden tilstås hel eller delvis lønn i inntil en måned etter avgjørelse av presidenten i det enkelte tilfelle, og i inntil tre måneder ved søknad til plenumsledelsen dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende.

Punkt 13 tredje ledd fjernes.

Forslag 7

Forslag fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

Forslaget omhandler forretningorden. Endringsforslag:

§ 5 Permisjoner og fritak fra verv.

Siste avsnitt endres til (nytt er understreket)

Vervet som sametingsrepresentant er et ombud som en plikter å utføre, med mindre det foreligger gyldig forfall. Med gyldig menes sykdom eller andre hindringer gjør det umulig eller uforholdsmessig byrdefullt å møte.

§ 25 Forslag og merknader

Pkt b) Endres til: kl. 16.00 dagen før saken

§ 19 Taletid og debatt

Endringsforslag:

Normal taletid i Sametinget er fire minutter til hovedinnlegg fra hvert parti, og to minutter til øvrige talere. For ordskiftet i øvrige folkevalgte organer skal det normalt være tre minutter taletid for førstegangsinnlegg, og to minutter for øvrige innlegg.

Møteleder ber representantene tegne seg til innlegg. Partienes hovedtaler i en sak får ordet i første talerunde. Representantene får ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig, avgjør møteleder rekkefølgen.

I ordskiftet bør ingen ha ordet mer enn to ganger. Imidlertid kan talerne, med tillatelse fra møteleder, få ordet til saksopplysning, korreksjon eller oppklaring av misforståelse.

Møteleder kan tillate replikkordskifte. En replikk og svaret på denne kan ikke være på mer enn ett minutt hver. Dersom en representant får flere replikker rettet mot seg, kan møteleder innvilge utvidet svartid til representanten.

Møteleder kan sette strek for inntegning av talere. Ved innsigelser vedtar organet med alminnelig flertall å avslutte ordskiftet om saken.

Replikkordskiftet kan ikke finne sted etter at strek er satt for inntegning av nye talere på talerlisten.

Ved møtets begynnelse, eller før ordskiftet i en sak, kan møteleder foreslå at en særskilt fastsatt taletid for å regulere lengden på ordskiftet. Organet vedtar særskilt taletid med alminnelig flertall.

Forslag 8

Forslag fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

Endringsforslag

§ 11 Valg av president og utnevning av Sametingsråd

2. og 3 avsnitt strykes, og erstattes av følgende 2. og 3. avsnitt:

Presidenten utnevner fire medlemmer til sametingsrådet og orienterer plenum om utnevnelsen. Medlemmer i sametingsrådet må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Presidenten og eventuelle representanter som blir utnevnt til medlemmer i Sametingsrådet, trer ut av plenum og vararepresentantene tar sete som representanter.

Forslag 9

Forslag fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

Ny § 25 Interpellasjoner. Tidligere § 25 justeres til 26 osv.

Representanter som vil ta initiativ til politisk debatt om aktuelle problemstillinger og sette viktige saker på dagsorden, kan fremme interpellasjoner og skriftlige spørsmål.

Interpellasjoner

Interpellasjoner kan bare omhandle én sak som naturlig hører inn under Sametingets ansvarsområde, og som ikke står på sakslisten til Sametinget. Interpellasjoner brukes om spørsmål gjeldende større og politisk viktige saker.

Interpellasjoner skal være plenumslederen i hende senest kl. 09.00 syv dager før plenum starter. I tilfelle flere representanter ønsker å interpellere om samme problemstilling, vil den representanten som først leverte interpellasjonen til plenumsleder, få anledning til å fremme interpellasjonen. Interpellasjoner skal besvares av plenumsleder eller den som hen utpeker.

Interpellasjoner skal settes på sakslisten, og kan bare nektes behandlet etter reglene i kommuneloven § 11-3 fjerde ledd.

Taletiden ved behandling av en interpellasjon er avgrenset til 5 minutter for interpellanten og inntil 5 minutter for den som svarer på interpellasjonen. Det gis i tillegg anledning til inntil 30 minutters debatt i forbindelse med interpellasjonen.

Taletiden under slik debatt settes til inntil 2 minutter per innlegg. Med unntak for interpellanten og den som svarer, kan ingen ha ordet mer enn én gang. Interpellanten og den som svarer, kan ha ordet to ganger utenom selve interpellasjonen og svaret – første gang inntil tre minutter og andre gang inntil ett minutt. Interpellanten har adgang til å fremme et forslag til vedtak om oversendelse av interpellasjonen til fylkesordfører for vurdering og eventuell oppfølging.

Realitetsvedtak i tilknytning til en interpellasjon kan ikke avgjøres i møte, dersom møtelederen eller 1/3 av forsamlingen motsetter seg dette. Et forslag om oversendelse for videre utredning eller annen oppfølging kan vedtas med simpelt flertall.

Forslag 10

Forslag fremmet av Nordkalottfolket ved Toril Bakken Kåven. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Knut Einar Kristiansen og Øyvind Lindbäck, stiller seg bak.

NKF forslag til endringer i Reglement for politisk nivå

2.1.1 For sametingsrådet

1.setning erstattes med følgende:

Presidentens godtgjørelse pr år følger stortingsrepresentantenes godtgjørelse og utgjør 105 % av denne.

2.1.4 Faste representanter

Hele paragrafen erstattes med følgende tekst:

Faste representanter mottar en årlig fast godtgjørelse tilsvarende 11 % av presidentens godtgjørelse.

Denne godtgjørelsen dekker:

- Deltakelse i alle ordinære plenumsmøter.
- Deltakelse i alle ordinære komitémøter.
- Forberedelser til ovennevnte møter.

Faste representanter kan i tillegg motta møtegodtgjørelse for følgende:

- Gruppemøter som er oppsatt på møteplan eller godkjent av plenumsledelsen
- Representasjon i eksterne organer eller utvalg.
- Særskilte møter utenfor ordinær møteplan
- Andre pålagte oppdrag fra Sametinget.

I denne godtgjørelsen inngår også utgiftsdekning for eventuelle ekstrakostnader representanten har. Fast årlig godtgjørelse utbetales fra det tidspunkt folkevalgte er valgt til et verv det året valgperioden tar til, og til og med tidspunktet for ny konstituering ved valgperiodens slutt.

Godtgjørelsen utbetales med 1/12 per måned gjennom Sametingets lønssystem. Det utbetales ikke feriepengar av godtgjørelsen.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomitéene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 1/32 pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved egenmeldt sykdomsfravær aksepteres inntil 3 fraværsdager per år uten trekk i godtgjørelsen. Sykefravær utover tre dager per år må dokumenteres med legeattest ved trekkfrihet.

Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag, militær-eller sivilforsvarstjeneste. Trekket kan per år utgjøre 100 % av den faste godtgjørelsen, og foretas månedlig.

2.1.5 For leder i kontrollutvalget

Forslag: endre prosentsatsen til 2,5% til 8%

Paragraf blir som følgende:

Leder i kontrollutvalget har et tillegg på 8 % av presidentens godtgjørelse pr år.

2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet knyttet til gruppe-, komité- og plenumsmøtene

Forslag om å erstatte overskrift og innhold i 2.2.3 med følgende:

2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet som ikke dekkes av fast godtgjøring

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter etter følgende prosentsetser:

- a) Digitale møter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse.
- b) Digitale møter på inntil 1 time 0,098 % av presidentens godtgjørelse.
- c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse.

Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Digitale møter over 1 time honoreres som aktiv deltakelse pr. dag. Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

2.3.2 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Følgende setningene i paragraf 2.3.2 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste strykes:

«Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønnsinntakere» og «Erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.»

Paragraf vil da se slik ut:

2.3.2 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse. Satsene rundes videre av til nærmeste 10- krone.

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Komiteens tilrådning

Komiteen hadde ingen flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende: Sametinget støtter for øvrig Plenumsledelsens forslag til innstilling.

Sametingets plenum - 036/25

Merknad 5 - representant Vibeke Larsen, Nordkalottfolket

Et sterkt sameting med tillit hos folket, fordrer at Sametinget som parlament har et sterkt demokrati og fornuftig og effektiv organisering av eget arbeid, hvor man kan fremme sine meninger uavhengig av politisk ståsted.

Dette oppnås best ved en jevnlig gjennomgang av egen forretningsorden etter hvert som samfunnet utvikler seg og man oppdager svakheter i systemet. Det foreslås derfor endringer i forretningsorden og representantenes arbeidsvilkår, som sikrer fornuftig pengebruk, effektive møter og god kontakt med det samiske folk.

Vi ønsker et system hvor presidenten selv kan velge sine rådsmedlemmer blant samer i Sametingets valgmanntall. Det gir mulighet å finne den aller beste fagkompetanse til å løse politiske oppgaver plenum har vedtatt. Årlige komitereiser byttes til fordel for at den enkelte representant kan foreta egen reise, ut fra de tema og det behovet man selv har for dialog med folket. I tillegg ønsker vi innføring av interpellasjon, som sikrer enda bedre politiske diskusjoner. Samtidig må dette gjøres effektivt, så det kan gjennomføres innen rammene av den tiden man har.

For mange samer gir Sametingets tilskuddsordninger et viktig innblikk i, og mulighet til å utvikle sine lokalsamfunn. Sametinget vil vurdere opprette eget organ for behandling av søkerbaserte tilskudd, basert på tidligere ordning for Sametingets tilskuddstyre. Dette vil gi mer kontakt med folket, samtidig som mindretallet får bedre innsyn i, og reell mulighet til å delta i behandlingen av økonomiske virkemidler som gis til det samiske folk.

Nordkalottfolket viser til at inntektsgapet mellom sametingspresidenten og det øvrige samiske samfunnet har økt betydelig de siste årene. Vi mener det er uheldig at Sametinget – som skal være et redskap for folket – fjerner seg økonomisk fra det folket vi er satt til å representere.

Derfor mener vi at godtgjøringen til sametingspresidenten bør justeres ned.

Samtidig erkjenner vi at presidentvervet innebærer et ansvar som skal kompenseres for. Vi mener også at det er prinsipielt ryddig å knytte godtgjøringen til det nasjonale folkevalgte nivået, stortingsrepresentantenes godtgjøringer.

Vi foreslår at sametingspresidentens godtgjørelse settes til 105 % av stortingsrepresentantenes godtgjøring. Dette gir rom for å anerkjenne ansvaret, samtidig som det bringer godtgjøringen ned på et nivå som står i bedre forhold til

resten av det samiske samfunnet.

Videre foreslår vi at faste representanter får en fast godtgjørelse som dekker møter i plenum og komite, og at det fortsatt gis møtegodtgjørelse for gruppemøter og andre møter utenom det ordinære.

Dette vil gi et enklere og mer oversiktlig system, og samtidig redusere behovet for administrativ oppfølging. I praksis vil bare trekk ved fravær som krever kontroll, og en fast ordning vil derfor føre til mindre arbeid både for administrasjonen og representantene selv. Dette systemet vil gi mindre administrativt arbeid samt en økonomisk besparelse på ca 1,2 millioner.

Merknad 6 - representant Arthur Tørfoss, FrP

Denne representanten har gjennom en årrekke hevdet at sametinget ikke har funnet ut av parlamentarisme som arbeidsform, og foreslått en organisering som baserer seg på formannskapsmodellen. Det gjøres ikke denne gangen, selv om det kunne gjort sametingets arbeid lettere. I stedet vil denne representanten løfte frem to forhold rundt saksbehandling.

Først: Begrepet «skyggesaksordfører»

Dette begrepet er ikke nevnt med ett ord i sametingets gamle arbeidsorden. Allikevel fremkommer begrepet i alle innkallinger. Heldigvis har Nystadutvalget og plenumsledelsen tatt dette med denne gangen. Men hva er da en skyggesaksordfører?

La meg siterer fra stortingets forretningsorden: «Valg av saksordfører

Det første komiteen foretar seg i saksbehandlingen er å velge saksordfører. Saksordføreren har ansvar for å følge opp saksbehandlingen i komiteen ved å:

komme med forslag til fremdriftsplan med frister

foreslå tiltak for informasjonsinnhenting: høringer, befaringer og eventuelle spørsmål til departementet

utforme den skriftlige innstillingen fra komiteen og undertegne denne sammen med komitélederen.»

Og så videre, og her er poenget: «Det er ganske vanlig at de andre partiene i komiteen utnevner sine

«skyggeordførere». Disse er da ansvarlige for å følge opp saken for sine partier.»

Dette er også den allmenne politiske definisjonen av en skyggesaksordfører: en person fra et eller flere av DE ANDRE partiene i komiteen, som har hovedansvar for å følge opp den saken på vegne av partiet. Det er altså ikke komiteen i fellesskap, komiteleder eller andre som bestemmer hvem disse er, det er partiene selv. Og også om de vil oppnevne en slik.

Den andre saken gjelder selve komitebehandlingen av forslag og merknader. I sametingets arbeidsorden § 14, om fagkomiteens arbeid, var dette ikke omtalt i det hele tatt. Nå er det det, men med mangler. Å igjen se til Stortingets arbeidsorden hadde ikke vært dumt. Der finner vi, sitat: «Komiteen møtes for å drøfte utkastet og medlemmene gir tilbakemelding om hvorvidt deres partier kan være med på andre partiers merknader og hva som eventuelt må til av forandring for at dette skal være akseptabelt. Det er dette som kalles forhandlinger i komiteen. Målet er at flest mulig av partiene kan stille seg bak komiteens tilråding til Stortinget.»

Altså at PARTIENE stiller seg bak. Denne representant viser til dagens praksis ved følgende reelle eksempel.

Fremskrittspartiet hadde IDENTISK forslag med Nordkalottfolket i sak om møteplan i desember i fjor. Fremfor å legge frem til likelydende forslag, gav FrP tilbakemelding om at vi var med på Nordkalottfolkets forslag. Dette godtok ikke sekretariatet og møteleder, som sa at vi bare måtte stemme for Nordkalottfolkets forslag.

Dette er det som står i komiteens innstilling:

Forslag fremmet av Nordkalottfolket Gry Hege Johansen Warth. Komiteens medlemmer fra Nordkalottfolket Ulf Tore Johansen og Ingvild Maria Leifsdatter Halvorsen og Fremskrittspartiet Arthur Tørrfoss stiller seg bak:

Etter FrPs mening, basert på Stortingets praksis, er det korrekte:

Komiteens mindretall, medlemmene fra Nordkalottfolket Gry Hege Johansen Warth, Ulf Tore Johansen og Ingvild Maria Leifsdatter Halvorsen, og fra Fremskrittspartiet Arthur Tørfoss, fremmer følgende forslag:

Det er jo meningsløst at de øvrige medlemmene fra nordkalottfolket skal måtte stille seg bak sin egen fraksjonsleders

forslag eller merknad. Det er implisitt at forslaget er fremmet på vegne av gruppa, dersom det ikke tydelig gis uttrykk for noe annet. Det samme når FrPs representant gir uttrykk for at han har samme, identiske forslag.

Merknad 7 - representant Maksim Guttormsen Råskoff, Gb/Sp, NSR & JSL

Sametinget bør utrede hvordan våre folkevalgte gis økte muligheter til å utøve sitt verv som politikere, på sikt som heltidspolitikere. Dette vil også innebære å utrede hvordan Sametinget må styrkes for å møte dette. For et urfolksparlament med nasjonalt ansvar er dette et nødvendig steg for å styrke demokratiet og den politiske slagkraften på vegne av det samiske folk.

En slik utredning bør løftes som et langsiktig mål i det videre arbeidet.

Merknad 8 - representant Maksim Guttormsen Råskoff, Gb/Sp, NSR & JSL

Når utredning av pensjonsordninger for Sametingets politiske nivå utredes videre er det viktig at man også ser på punkt 13, tittel Fratredelse, i Reglement for Sametingets politiske nivå samt andre eventuelle politiske posisjoner.

Forslag 11 – NSR, Sp, JSL, Representant Eirik Larsen (erstatter forslag 6 fra Sametingets plan- og finanskomiteé)
Endring i Reglement for Sametingets politiske nivå:

“Punkt 2.1.1” i innstillingen endres til “Punkt 2.1.2”

Punkt 2.3.1 (endring): De to avrundingsreglene endres fra “nærmeste 50 krone” til “nærmeste 10 krone”. Punkt 12 (endring):

Punkt 2.3.2 (endring) om ulegitimert tappt arbeidsfortjeneste: Fjerde ledd strykes.

Punkt 12 (endring):

Pensjon

Plenumsleder og sametingsrådet er medlemmer av pensjonsordningen, jf. lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-15.

Politiske rådgivere følger samme pensjonsordning som Sametingets ansatte.

Punkt 13 andre ledd endres til (endring): Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere kan ved fratreden tilstås hel eller delvis lønn inntil en måned etter avgjørelse av plenumsledelsen i det enkelte tilfelle, og i inntil tre måneder ved søknad til plenumsledelsen dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende

Forslag 12 – NSR, Sp, JSL, Representant Eirik Larsen

Under plenumsledelsens innstilling 4. "Forslag om prøveordning for kompetanseheving og kunnskapsinnhenting for representantene": Siste setning strykes og erstattes med "Prøveordningen forvaltes av Sametingets plenumsledelse og skal evalueres etter to år."

Støtte til komiteens merknad

Flyttsamelista, representant Berit Marie P. Eira, støtter komiteens merknad 1, 2 og 3.

Saken påbegynt 06.05.25 kl. 19.30.

Votering

Av 39 representanter var 33 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 7 falt med 25 mot 8 stemmer
- Forslag 8 falt med 25 mot 8 stemmer
- Forslag 9 falt med 26 mot 7 stemmer
- Forslag 10 falt med 24 mot 9 stemmer
- Forslag 2 ble vedtatt med 20 mot 13 stemmer
- Forslag 5 ble vedtatt med 31 mot 2 stemmer
- Forslag 12 ble vedtatt med 27 mot 6 stemmer
- Forslag 11 ble vedtatt med 20 mot 13 stemmer
- Forslag 1 ble vedtatt med 28 mot 5 stemmer
- Forslag 3 ble vedtatt med 20 mot 13 stemmer
- Plan- og finanskomiteen tilrådning ble vedtatt med 32 mot 1 stemmer

Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

Taleliste og replikkordskifte

	I n n l e g g	R e p l i k k
1	E i r i k L a r s e n , s a k s o r d f ø r	

	e r	
2	V i b e k e L a r s e n	E i r i k L a r s e n
3	A r t h u r J o h a n T ø r f o s s	E i r i k L a r s e n
	A r t h u r J o h a n T ø r f o s s	
4	M a k s i m	

	G u t t o r m s e n	
5	B e r i t M a r i e P . E . E i r a	
6	R o n n y W i l h e l m s e n	E i r i k L a r s e n
7	M a k s i m G u t t o r m s e n	

8	B e a s k a N i i l l a s	
9	E i r i k L a r s e n , s a k s o r d f ø r e r	

SP - vedtak:

1. Endringer i Sametingets forretningsorden

Sametinget vedtar følgende endringer i Sametingets forretningsorden. Endringene gjelder fra det tidspunkt vedtaket er gjort.

§ 3 Antall møter

Sametinget holder minst fire plenumsmøter i løpet av kalenderåret.

§ 6 Valg av komitéer, nemnder og utvalg

Dersom ikke annet er nevnt, skal forholdstallsprinsippet legges til grunn når plenum foretar valg til komitéer, nemnder og utvalg.

Ønske om nyvalg av komitéer, nemnder og utvalg må fremmes under konstituering. Dersom en femtedel av Sametingets representanter ønsker at et slikt valg skal finne sted, skal Sametinget foreta et slikt valg under gjeldene plenum.

§ 7 Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er Sametinget i plenum som fatter beslutning i alle saker som Sametinget ikke har delegert til andre organ. I tillegg består Sametinget av en plenumsledelse, en valgkomité, et kontrollutvalg, 3 fagkomiteer, en klagenemnd for tilskuddssaker, og et sametingsråd.

Plenumsledelsen og sametingsrådet fungerer til ny plenumsledelse og nytt sametingsråd er valgt.

§ 8 Plenumsledelsen

Plenum velger blant sine representanter en plenumsledelse med personlige varamedlemmer.

Plenumsledelsen består av plenumsleder, nestleder og tre medlemmer.

Plenum velger blant plenumsledelsens medlemmer en plenumsleder og en nestleder. Valget av plenumsleder og nestleder gjennomføres på lik linje med valg av president, slik som beskrevet i § 11.

Plenumsleder innkaller plenumsledelsens medlemmer til møte.

Plenumsledelsen er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet.

Plenumsledelsen kan delegere avgjørelsesmyndighet til plenumslederen ved delegasjonsfullmakt.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av plenumsleder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 9 Plenumsledelsens oppgaver

1. å forestå forvaltning og ettersyn av Sametingets valgmanntall og valg til sameting.

§ 10 Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 representanter, samt 3 varamedlemmer som velges av plenum.

Plenum skal også foreta valg av leder og nestleder blant valgkomitéens medlemmer

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av valgkomitéens leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 12 Sametingsrådet

Nytt 2.ledd:

Sametingspresidenten er ansvarlig for Sametingets krise- og beredskapsledelse.

§ 14 Fagkomitéenes arbeid

Fagkomitéene fremmer innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen oversender komiteene.

I hver sak velger komiteene en saksordfører.

Fagkomitéene kan avholde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Møtene i fagkomitéene er åpne så lenge komiteene selv ikke bestemmer noe annet.

Ved stemmelikhet i eventuelle voteringer i komiteene gjør komitélederens stemme utslaget.

Plenum kan fastsette retningslinjer for Sametingets fagkomitéer etter innstilling fra plenumsledelsen.

§ 15 Valg av kontrollutvalg

Plenum velger et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på plenums vegne.

Plenum velger en leder, en nestleder og øvrige medlemmer. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som inngår i posisjon.

Utvalget skal ha minst 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Minst ett medlem skal velges blant plenums medlemmer. Medlemmer i kontrollutvalget må være manntallsført og ha hatt stemmerett ved sametingsvalget for gjeldende periode.

Utelukket fra valg er ansatte i Sametinget.

Dersom minst en femtedel av representantene under konstituering ber om nytt valg av kontrollutvalgets leder eller nestleder, skal Sametinget foreta slikt valg under gjeldende plenum.

§ 16 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalgets arbeidsområder er:

- a) å utøve kontroll med at sametingsrådet og plenumsledelsen gjennomfører de vedtak som fattes i plenum.
- b) å kontrollere Sametingets årsregnskap og gjennomgår eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen.
- c) dokumenter og meldinger fra Riksrevisjonen

Utvalget har også ansvar for gjennomgang av protokollene fra sametingsrådet.

Utvalget kan foreta egne undersøkelser i forvaltningen for å kontrollere om sametingsrådets politikk og plenumsledelsens vedtak, er i overensstemmelse med plenums vedtak og intensjoner. Før utvalget selv foretar slike undersøkelser, underrettes sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, som plikter å fremskaffe ønskede opplysninger.

Beslutningen om å starte egen undersøkelse kan fattes av et mindretall på to av utvalgets medlemmer.

Utvalget kan avgi innstilling til plenum om de saker den tar opp til behandling.

Plenum kan fastsette særskilte regler for kontrollutvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Kapittel 3 og 4 i Sametingets forretningsorden bytter plass.

§ 17: Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker

Endring av siste ledd:

Administrative ressurser tilknyttet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker skilles fra Sametingets øvrige administrasjon ved at stillingen administrativt legges under avdeling for politisk sekretariat. Avdelingsdirektør for Sametingets politiske sekretariat har personalansvar for administrative ressurser knyttet til klageorganet.

§ 23: Spørsmål til Sametingsrådet

Det er adgang for representantene å rette spørsmål til sametingsrådet enten i den muntlige spørretimen under plenumsmøtet eller som skriftlige spørsmål.

De skriftlige spørsmålene kan sendes til sametingsrådet gjennom hele året og skal besvares skriftlig innen to uker. Skriftlige spørsmål og svar gjøres tilgjengelig på Sametingets nettsider.

I den muntlige spørretimen svarer sametingsrådet på spørsmål som representantene stiller.

Representantene kan stille korte, aktuelle spørsmål, der taletiden er begrenset til to minutter.

Sametingsrådet får inntil tre minutter til å svare på spørsmålet.

Møteleder kan gi andre representanter ordet én gang til den saken som er tatt opp i spørsmålet, med en taletid begrenset til ett minutt.

Representanten kan stille ett oppfølgingsspørsmål, der taletiden er begrenset til ett minutt. Sametingsrådet får inntil to minutter til å svare på spørsmålet. Én representant kan ikke stille mer enn ett hovedspørsmål i en muntlig spørretime.

Tema for spørsmål skal meldes inn til plenumsledelsen innen kl. 12.00 samme dag som spørretimen foregår i plenum.

Plenumsledelsen avgjør hvilke spørsmål som kan stilles og rekkefølgen på spørsmålene.

Møteleder bestemmer når spørretimen slutter.

§ 25 Forslag og merknader

På plenumsmøtet fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ og deretter representantene.

Forslag og merknader fremmes i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen tas opp til behandling når forslagsstilleren fremmer det. Merknader følger saken.
- b) Forslag og merknader som er forhåndsvarslet ved innlevering til plenumsledelsen senest kl. 14.00 dagen før saken skal tas opp i plenum, behandles som forslag og merknader i a).
- c) Eventuelle endringer av fremlagte forslag skjer før debatten i den enkelte sak er avsluttet. I særskilte tilfeller kan Sametinget med to-tredjedels flertall godta å behandle forslag og merknader som ikke er levert innen fristen i b).

Alle forslag, merknader og endringer leveres skriftlig.

§ 26 første ledd andre setning

Denne fremmes skriftlig – og fremføres muntlig – til møtelederen under forhandlingene.

Nytt fjerde ledd i Sametingets grunnregler § 1 (tillegg):

Sametinget holder minst fire plenumsmøter i løpet av kalenderåret.

2. Forslag til endringer i «Reglement for Sametingets politiske nivå»

Punkt 2.1.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingsrådets politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse. Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

Punkt 2.1.4 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Sametingets representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også utgiftsdekning for eventuelle ekstrakostnader representanten har.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomitéene og plenum, trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3% pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved egenmeldt sykdomsfravær aksepteres inntil 3 fraværsdager per år uten trekk i godtgjørelsen. Ved sykemelding foretas ikke trekk.

Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag, militær-eller sivilforsvarstjeneste.

Trekket kan per år utgjøre 100 % av den faste godtgjørelsen.

Trekket foretas kvartalsvis.

Punkt 2.1.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Komitélederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

Punkt 2.1.7 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse per år, samt godtgjørelse per representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer.

Status som gruppe i henhold til dette reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres.

Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette.

Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler.

Etter endt valgperiode kan gruppeledere etter søknad til plenumsledelsen kan tilstås fratreddesytelse tilsvarende en måneds godtgjørelse. Søknaden bør legitimere eventuelt merarbeid etter valgperiodens slutt.

Punkt 2.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse.

Satsen rundes videre av til nærmeste 10 krone.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, sametingsrådet og politiske rådgivere.

Punkt 2.2.3 i Reglement for Sametingets politiske nivå

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende prosentsatser:

- a) Digitale møter på inntil 30 minutter 0,027 % av presidentens godtgjørelse.
- b) Digitale møter på inntil 1 time 0,098 % av presidentens godtgjørelse.
- c) For aktiv deltakelse pr. dag 0,142 % av presidentens godtgjørelse.

Digitale møter over 1 time honoreres som aktiv deltakelse per dag. Møtende vararepresentanter godtgjøres etter dobbel sats for en møtedag per oppmøte.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

Punkt 2.2.6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, For klagenemnda for tilskuddssaker

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3. Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.3.

Punkt 2.3.1 Legitimert tapt arbeidsfortjeneste (endring):

De to avrundingsreglene endres fra “nærmeste 50 krone” til “nærmeste 10 krone”.

Punkt 2.3.2 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Satsene i ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste justeres prosentvis i henhold til presidentens godtgjørelse. Satsene rundes videre av til nærmeste 10-krone.

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med 0,10 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil 0,16 % pr dag av presidentens godtgjørelse.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvist forhold til pensjonsdel.

Erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.

Punkt 4 i Reglement for Sametingets politiske nivå, variable satser for utgifter til omsorgsarbeid for Sametingets politikere:

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder: Inntil kr 2 500 pr. døgn, inntil barnet fyller 16 år.
- Til barnepass: Begrenset oppad til kr 1 000 pr. dag for første barn og kr 400 for hvert av de neste barna. Med barn forstås barn inntil 12 år.
- Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede: Godtgjøres med inntil kr 1 800 pr. dag, dette må dokumenteres fra offentlig instans.

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil barnet er ett år.

Punkt 6 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Ferierettigheter

Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

Utvalgets forslag knyttet til punkt 7 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Permisjoner

For Sametingets heltidspolitikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

Punkt 8 i Reglement for Sametingets politiske nivå, Fravær på grunn av egen sykdom

Sametingets representanter er folkevalgt og defineres som frilansere.

Til Sametingets heltidspolitikere og politiske rådgivere utbetaler Sametinget differansen mellom det NAV utbetaler etter reglene om sykepenger til frilansere, og hva den folkevalgte har i fast godtgjøring. Sametinget betaler sykepenger fra 1. til og med 16. sykefraværsdag.

Punkt 12 Pensjon:

Plenumsleder og sametingsrådet er medlemmer av pensjonsordningen, jf. lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-15.

Politiske rådgivere følger samme pensjonsordning som Sametingets ansatte.

Punkt 13 Fratredelse, andre ledd endres til (endring):

Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere kan ved fratreden tilstås hel eller delvis lønn i inntil en måned etter avgjørelse av plenumsledelsen i det enkelte tilfelle, og i inntil tre måneder ved søknad til plenumsledelsen dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende.

3. Etablering av «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer» og inndeling av saksfelt for fagkomiteene

Sametinget vedtar at «Kjøreregler for arbeidet i fagkomitéene» erstattes med «Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer».

Sametinget vedtar følgende Retningslinjer for Sametingets fagkomitéer:

Kapittel 1 Organisering og oppgaver

1. Saksområder for Sametingets fagkomitéer

Listen er veiledende og plenumsledelsen skal kunne fravike denne når de skal fordele saker til komitéene.

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen skal arbeide med:

- Barnehagesaker
- Grunnskole og videregående opplæring
- Oppvekstvilkår for barn og unge generelt
- Høyere utdanning og forskning
- Sosiale forhold og helse
- Saker som berører våre eldre
- Familiepolitikk
- Språksaker
- **Saker som omhandler religion og livssyn**
- Helse
- Teknologi og kunstig intelligens
- Fritidstilbud til barn og unge
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen

Nærings- og kulturkomitéen skal arbeide med:

- Reiseliv

- Primærnæringer, herunder blant annet reindrift, landbruk, fiske og fangstkvoter, kombinasjonsnæringer
- Meahcásteapmi
- Duodji
- Energisaker
- Transport og infrastruktur
- Kulturminner
- Miljøvern
- Motorferdsel
- Samt samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komiteen.

Plan- og finanskomiteén skal arbeide med:

- Budsjett- og regnskapssaker
- Saker som omhandler Sametingene i Sápmi
- Overordnede retningslinjer som gjelder støtteordninger for Sametinget, FeFo, samt andre institusjoner.
- Distrikts- og bypolitikk
- Likestillingsspørsmål
- Overordnede rettighetsspørsmål, herunder samiske og folkerettslige rettighetsspørsmål
- Internasjonale spørsmål
- Sikkerhet og forsvar
- Planleggingssaker, landsdekkende og region.
- Samarbeidsavtaler som naturlig hører inn under arbeidsområdene i komitéen.
- Kulturaktiviteter er også innenfor komitéens arbeidsfelt. Det samme gjelder kirke, kulturminner og miljøvern. I tillegg arbeider komitéen med distriktpolitikk, regionplanlegging og samarbeidsavtaler med fylkeskommunene.

2. Fagkomitéens møter

Fagkomitéenes møter avholdes i forkant av plenumsmøtene i henhold til innkalling og tidsplan fastsatt av plenumsledelsen. En komité kan holde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Det kan avholdes ett forberedende digitalt møte mellom komitéleder, nestleder og eventuelt saksordførere før et ordinært komitémøte.

3. Permisjoner og habilitet

Representantene har samme plikt til å møte i komitéene som i plenum.

Permisjon skal søkes fra plenumsledelsen, jf. forretningsorden § 9. Innvilgede permisjoner skal meldes fra til komitélederne. Permisjon av kortere varighet, opptil en time, innvilges av komitéleder.

Varamedlemmer trer inn som medlem i den komitéen som den faste representanten sitter i. Vedrørende habilitet, gjelder forretningsordens regler, som beskrevet i § 33.

4. Komitéledelsens oppgaver

Komitéledelsen består av komitéleder og nestleder. Komitéledelsens oppgaver er:

- a) Komitéleder har ansvaret for å lede møtene i komitéen.
- b) Komitéledelsen oppnevner saksordførere og skyggesaksordførere, dersom dette er delegert til komitéledelsen av komitéen.
- c) Komitéledelsen har ansvaret for å invitere grupper eller personer til eventuelle høringer som komitéen avholder, jf. punkt 8.
- d) Komitéleder har ansvaret for å sørge for at det blir ført protokoll fra møtene og for at alt av dokumenter i sakene komitéen behandler blir registrert.
- e) Komitéleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen.
- f) Komitéleder har ansvaret for å innkalle til eventuelle forberedende møter.

Dersom komitéleder har forfall, overtar nestleder dennes oppgaver. Har begge forfall kan komitéen velge setteleder.

5. Saksordførere og skyggesaksordførere

Til hver sak skal det oppnevnes en saksordfører og en skyggesaksordfører, innen en uke før komitémøte avholdes. Komitéen foretar oppnevningen i forkant via telefonmøte eller andre digitale kommunikasjonsplattformer. Komitéen kan også velge å delegere dette til komitéleder og/eller nestleder.

Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komitéens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og at den legges ut på Sametingets nettsider.

Saksordførerne har ansvaret for å presentere for komitéen sakene som den har fått oversendt, søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komitéen ber om, samt ansvarlig for at komitéens innstilling er i samsvar med det som komitéen har besluttet i saken.

Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, orienterer om saksbehandlingen i komitéen og legger frem det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forslags-/merknadsstillerne.

Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, oppnevnes det en ny saksordfører. Skyggesaksordfører trer inn som saksordfører, dersom denne har fravær under behandlingen av saken i plenum.

Funksjonen som saksordfører skal rulleres blant komitéens medlemmer.

Komitémøter og behandling av saker

6. Generelt

Komitéene skal kun avgi innstilling i saker som Sametingsrådet eller plenumsledelsen har fremmet for behandling. Det kan ikke avgis innstilling eller fremmes uttalelser i andre saker.

Komitéen har likevel mulighet til å komme med forslag til saker eller tema for redegjørelser om ulike saksområder ovenfor plenumsledelsen eller Sametingsrådet. I slike tilfeller kan det votes, komitéleder har dobbeltstemme ved eventuell stemmelikhet.

7. Møtestart

Komitéleder foretar navneopprop og refererer innvilgede permisjoner.

Sakene skal åpnes første møtedag.

Det skal fastsettes frister for:

- a) innlevering av forslag og merknader til de ulike sakene
- b) spørsmål til sametingsrådet eller plenumsledelsen

8. Innhenting av opplysninger og annen dokumentasjon

Komitéens representanter kan fremme skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken til plenumsledelsen eller Sametingsrådet. Spørsmålene skal besvares skriftlig så raskt som mulig.

Sametingsrådet eller plenumsledelsen skal i tillegg møte i komitéen og besvare spørsmålene, og eventuelle oppfølgingsspørsmål.

Enkle avklaringer eller fortolkninger av regelverk kan foretas muntlig.

9. Høringer

Komitéene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komitéene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt om å få møte komitéen eller som komitéen har invitert til møtet.

Komitéenes høringer foregår for åpne dører så lenge komitéene ikke har bestemt noe annet.

10. Kunnskapsinnhenting for sametingsrepresentantene

Sametingsrepresentantene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene eller Sametinget behandler. Målet for ordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får mulighet til deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler.

Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor det fastsatte budsjettet for ordningen.

Representantenes ombudspplikt gjelder også på reiser de foretar etter denne ordningen.

11. Åpenhet og pressens adgang

De ordinære komitémøtene skal være åpne for publikum og presse.

Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers oppfatninger og politikk. Medieutspill med basis i drøftelser og ordskifter i komitéen bør ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komitéene skal være fruktbare og åpne, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.

Komitéene kan imidlertid beslutte å lukke møtet ved behov.

Komitéinnstilling

12. Generelt

Fagkomitéene skal fremme skriftlig innstilling til plenum i saker som plenumsledelsen har oversendt komitéene for behandling. Innstillingene skal være så korte som mulige og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til.

13. Innstillingens form

I en komitéinnstilling skal sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens, forslag til innstilling alltid legges til grunn.

Innstillingen kan bestå av:

- a) Merknader, endrings- eller tilleggsforslag der tilknytningen til forslaget fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, går klart frem, eller av
- b) motforslag som skal erstatte sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens forslag.

I behandlingen av sametingsrådets årlige forslag til budsjett for Sametinget kan det fremmes alternative budsjett, der det alternative budsjettet også kan inneholde deler av sametingsrådets forslag.

Alle forslag og merknader, samt endringer til disse, skal fremmes skriftlig.

Det skal gå klart fram hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene. Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.

Komitéinnstillingen skal følge mal/oppsett som fremgår av punkt 15.

14. Frister

En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til plenumsledelsen umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.

Plenumsledelsen kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, overføre saken til behandling i en annen komité eller utsette avgivelse av innstilling til neste plenum. Søknad om utsettelse og svar fra plenumsledelsen skal være skriftlig.

15. Mal for komitéinnstilling

Plenumsledelsen fastsetter en mal for komitéinnstilling.

4. Forslag om en prøveordning for kompetanseheving og kunnskapsinnhenting for representantene

Sametinget vedtar at det igangsettes en ny prøveordning med kompetansehevings- og kunnskapsinnhentingstiltak for sametingsrepresentantene. Ordningen finansieres gjennom Sametingets budsjett og erstatter dagens ordning med komitéreiser for representantenes faglige oppdatering og samfunnskontakt i kapittel 14.1.3: Sametingets fagkomitéer.

Målet for prøveordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får større medvirkning i valget av reisemål, deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler. Det settes av midler i Sametingets budsjett for 2026 til formålet.

Prøveordningen forvaltes av Sametingets plenumsledelse og skal evalueres etter to år.

5. Endringer i Etiske retningslinjer for Sametingets politikere

Sametingets plenum vedtar følgende endringer til Etiske retningslinjer for Sametingets politikere:

Under "Sametingets verdier", punktet om "Sametingets politikere skal", punkt 6 legges det til en ny 2.setning:

Sametingsrepresentantene skal bidra til åpenhet rundt sine egne roller, verv og økonomiske interesser og anmodes om å melde inn en oversikt over egne roller og verv til plenumsledelsen.

Siste setning i punkt 6 endres til:

Det vises ellers til habilitetsreglene som følger av Sametingets forretningsordens § 33, jf. forvaltningslovens § 6.

Punkt 7 endres slik, endring markert med kursiv:

7. ikke akseptere for seg selv, sin politiske gruppe, for sin familie eller andre nærstående spesielle fordeler av økonomisk eller annen art som kan oppfattes som å påvirke, eller være egnet til å påvirke politiske handlinger og vedtak. Være bevisst på at innkjøp fra og samhandling med konsulenter, entreprenører, leverandører og andre forretningsforbindelser utgjør en risiko for å bli innblandet i korrupsjon. Derfor bør politikerne ta alle nødvendige forholdsregler ved innkjøp av varer og tjenester.

Punkt 10, legges til følgende setninger:

Det er opp til sametingspolitikerenes eget skjønn å avgjøre hvem de skal møte og hvem de vil motta informasjon fra. I møte med lobbyister av ulik karakter er det viktig å sørge for å være informert om hvilke interesser de representerer. Politikere må være bevisst på at de kan utsettes for desinformasjon og feilinformasjon.

Punkt 12 får et nytt tillegg markert med understreking:

Vise ryddighet og nøkternhet i økonomiske saker, i forhold til Sametingets eiendeler, og bidra til åpenhet rundt bruken av Sametingets tilskudd til de politiske gruppene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår, med tilhørende regnskap.

Punkt 14 deles opp i to, og siste setning blir ny punkt 15. Punkt 14 endres slik:

14. i sin rolle som sametingspolitiker behandle andre med respekt, og være bevisst på ytringsform særlig i sosiale medier. Dette betyr at alle former for trakassering og mobbing inkludert seksuelt uønsket adferd, ikke må skje.

Nytt punkt 15:

Alle partier representert på Sametinget oppfordres til å utvikle rutiner for behandling av uakseptabel adferd.

Sametingets plenum ber plenumsledelsen om å fremme fremtidige forslag til revisjon av Etiske retningslinjer for Sametingets politikere når plenumsledelsen mener det er behov for det eller når plenum ber om at det gjøres endringer.

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

Behandling av saken avsluttet 05.06.25 kl 20.23.